

בעזרת ש"ת

ספר

עצתו אמונה

אדיש

פרשת פקודי

השע"ט

הכתובת להשיג את הספר הקדוש הזה וכל ספרי
אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע וספרי תלמידיו הקדושים

To obtain this and other Breslov publications:

היכל הקודש בארא פארק
Heichal Hakodesh Boro Park
1011 41 Street
718-384-1652

היכל הקודש וויליאמסבורג
Heichal Hakodesh Williamsburg
27 Skillman Street
718-384-1652

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh Kiryas Joel
8 Premishlan Way.
845-243-0563

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh Kiryas Joel
8 Hayes Ct.
845-467-5299

היכל הקודש מאנסי
Heichal Hakodesh Monsey
32 Dolson Rd.
347-733-7551

היכל הקודש בלומינגראוו
Heichal Hakodesh Bloominggrove
24 Merriewold Ln S
845-379-1161

בארץ ישראל

מוסדות "היכל הקודש" חסידי ברסלב

שע"י עמותת "ישמח צדיק-קהילת ברסלב בגליל"
בהתייסדות ע"י כ"ק מוהרא"ש זצוק"ל

רחוב רבי נחמן מברסלב 1 ת.ד. 421 יבנאל 15225

טלפון רב קווי 04-6708356

פקס: 04-6708359

Visit Our Web Site:

www.breslevcenter.com

לשמוע השיעורים 212-444-9191

Find our entire book selection at: amazon.com

To donate and/or sponsor one of our books please call: 845-248-1651

דאס גרויסקייט פון תפלה - בפרט נאכן לערנען משניות.

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת כי תשא, פורים קטן, י"ד אדר א', שנת תשע"ט
לפ"ק
לכבוד ... נרו יאיר.

וואויל איז דיר אז דו לערנסט יעדן טאג אביסל חומש רש"י מיטן תרגום; זונטאג
ביז שני, מאנטאג ביז שלישי און אזוי ווייטער אז ביז סוף וואך ענדיגסטו די גאנצע
סדרה. אויך פריי איך זיך צו הערן אז דו לערנסט יעדן טאג משניות; עס איז נישט דא
קיינ בעסערע זאך פאר די נשמה פון לימוד משנה.

אז דו מוטשעסט זיך מיט פרנסה טו די עצה וואס דער רבי זאגט (ספר המידות, אות ממון,
סימן צ"ז): "מי שאין לו פרנסה יעסק בתורה ואחר כך יתפלל על פרנסה, בנדאי יתקבל
תפלתו", ווער עס האט נישט קיין פרנסה זאל לערנען תורה און נאכדעם זאל ער בעטן
דעם אייבערשטן אויף פרנסה, וועט דער אייבערשטער זיכער צוהערן זיין געבעט;
זאלסטו אזוי טון, נאך יעדע פרק משניות וואס דו לערנסט זאלסטו זיך מתבודד זיין צום
אייבערשטן און אים זאגן: "הייליגער באשעפער, הער אויס מיין געבעט; איך מוטשע
זיך מיט פרנסה, עס איז מיר זייער ענג. איך האב נישט וואס אהיים צו ברענגען פאר מיין
ווייב און קינדער, העלף מיר, געב מיר שפע", וועט דיר דער אייבערשטער געבן פרנסה
בשפע.

א ברסלב'ער חסיד האט מיר דערציילט אז לעצטנס איז ער זייער געדרוקט; ער
האט א ביזנעס וואס ברענגט אים אריין שיינ פרנסה אבער די לעצטע פאר חדשים איז
אלעס זייער שוואך און ער האט ממש נישט קיין ארבעט, עס קאסט אים ארבעטערס און
ער האט נישט פון וואו זיי צו באצאלן. דער איד וואוינט אין קרית יואל, דערציילט ער
מיר אז פאריגע וואך איין פארנאכט'ס ווען ער האט געשפירט ווי ער קען נישט מער איז
ער ארויף געגאנגען צום ציון פון סאטמאר'ער רבי זכותו יגן עלינו וואו ער האט זיך
אויסגעגעסן זיין הארץ צום אייבערשטן; ער האט געזאגט פאר'ן אייבערשטן אז ער
שפירט ווי ער קען נישט מער וכו'. דערציילט ער מיר אז אויפן וועג אראפ פון בית החיים
באקומט ער א טעלעפאן רוף פון א איד וואס זאגט אים ער זאל אריבער קומען צו אים,
ער וויל אים באצאלן אן אלטן חוב פון פינף טויזנט דאללער... ער זאגט מיר: "איך האב
זיך שוין לאנג מייאש געווען פון דעם חוב"; זעט מען וואס תפילה איז.

זאלסטו אויך אזוי טון; ווען דו לערנסט משניות און גמרא זאלסטו זיך מתבודד
זיין דערביי, זאלסט בעטן דעם אייבערשטן אז בזכות די אלע תנאים און אמוראים
זאלסטו ארויס גיין פון דייע חובות.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט מצליח זיין אין אלע דינע וועגן.

...

פארגינען גן עדן אויך פאר א צווייטן.

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת כי תשא, פורים קטן, י"ד אדר א', שנת תשע"ט
לפ"ק
לכבוד ... נרו יאיר.

איך האב מיר זייער מחי' געווען צו רעדן מיט דיר און הערן פון דיר אז דיין זון ...
נרו יאיר גייט היינט מסיים זיין די ערשטע מאל ששה סדרי משנה; וואו אויף דער וועלט
איז דא אזא זאך, אז א קינד פון ניין יאר איז מסיים ששה סדרי משנה? איך וועל אים
שרייבן א חיזוק בריוו ער זאל שוין אנהייבן נאכאמאל משניות.

נאך מער פריי איך זיך צו הערן אז דיין זון הבחור ... נרו יאיר פארשפרייט ווייטער
גליונות אין לאנדאן יעדן ערב שבת; מען קען זיך נישט פארשטעלן דאס גרויסקייט פון
מחזק זיין און מקרב זיין נאך א איד צום אייבערשטן.

איך האב געליינט אין די תולדות פון חסידי חב"ד ווי זיי האבן זיך מוסר נפש
געווען אין רוסלאנד דורכאויס די שווערע ביטערע יארן פון קאמוניזם ווען די רעגירונג
האט נישט געלאזט האלטן אידישקייט, און אויב מען האט געכאפט א איד פארשפרייטן
אידישקייט האט מען באצאלט פאר דעם מיט'ן לעבן. איז געווען א איד מיט'ן נאמען ר'
בערקע חן זכרונו לברכה, א שטיק מסירות נפש איד! ער איז געווען באהאלטן אין א
שטוב פון וואו ער איז נישט ארויס געקומען פאר לאנגע יארן, שבת פלעגט מען זיך
צוזאמקומען שטילערהייט ביי אים אין שטוב וואו ער איז געווען באהאלטן זיך צו מחזק
זיין מיט אמונה און בטחון. דער ר' בערקע פלעגט אויסזאגן יעדן שבת גאנץ תהילים,
איז אמאל אריין געקומען צו אים אין שטוב א בחור און אים געזאגט די פאלגענדע
ווערטער: "ר' בערקע איר זענט נישט גערעכט מיט דעם וואס איר נעמט דעם גאנצן גן
עדן פאר איין; פארוואס זאלט איר דאס נישט פארגינען פאר אונז בחורים? מיר זענען
זיך מוסר נפש אהער צו קומען הערן אביסל ווערטער פון אמונה און איר זיצט זיך
פארשפארט מיטן תהילים!?" האט ר' בערקע גלייך פארמאכט דעם תהילים און
פארברענגט מיט די בחורים.

דאס זאג איך דיר אויך, אז דער אייבערשטער האט דיר געהאלפן דו האסט זיך
דערוויסט פון הייליגן רבי'ן, פון זיינע זיסע עצות און פון דעם סדר דרך הלימוד, ווי דו

שרייבסט מיר יעדן טאג דיינע סיומים וכו', האב איך דאס מערסטע הנאה פון דעם אז דו מיט דיינע קינדער זענען עוסק אין הפצה, אז דו האלסט נישט דעם גאנצן גן עדן בלויז פאר דיר אליינס, נאר דו פארגינסט א שטיקל גן עדן פאר נאך א איד. דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

דער רבי האט אויך אנגעהויבן משניות אלס קינד.

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת כי תשא, פורים קטן, י"ד אדר א', שנת תשע"ט
לפ"ק

לכבוד הילד יניק וחכים כמר ... נרו יאיר.

איך פריי זיך זייער צו הערן פון דיין טאטע אז דו האסט זוכה געווען צו מסיים זיין גאנץ 'ששה סדרי משנה' אויפ'ן סדר דרך הלימוד פון הייליגן רבי'ן וואס האט אונז געזאגט (שיחות הר"ן, סימן עו): "אַיִן צְרִיכִין בְּלִמּוּד, רַק הָאֲמִירָה לְבָד; לֹאמַר הַדְּבָרִים כְּסֵדֶר, וּמִמֵּילָא בְּבִין", מען דארף נישט פארשטיין ווען מען לערנט, מען דארף נאר זאגן די ווערטער פון די הייליגע תורה און צום סוף וועט מען פארשטיין.

יעצט זאלסטו אנהייבן נאכאמאל משניות; זאלסט לערנען יעדן טאג פרקים משניות און דו זאלסט בעטן דעם אייבערשטן אז דו זאלסט זוכה זיין צו פארשטיין וואס דו לערנסט, וועט דיר דער אייבערשטער העלפן אז דו וועסט פארשטיין וואס דו לערנסט.

אזוי ווי דער רבי האט דערציילט ווי אזוי ער האט אנגעפאנגען לערנען ווען ער איז געווען א יונג קינד (שבחי הר"ן, אות ח): "כִּי בְתוֹחֶלָה הָיָה לִוְמַד מְשָׁנִיּוֹת וְלֹא הָיָה מִבֵּין לְמוֹדוֹ", ער האט געלערנט משניות אבער ער האט נישט פארשטאנען וואס ער לערנט, וואס האט ער געטון? "וְהָיָה בּוֹכָה הַרְבֵּה לְפָנֵי הַשָּׁם? תִּבְרַךְ שְׂאִיר עֵינָיו", ער האט זייער אסאך געוויינט צום אייבערשטן אז ער וויל זוכה זיין צו פארשטיין, "וְהָיָה בּוֹכָה וּבּוֹכָה כָּל כֶּף עַד שְׁזָכָה שְׂיוּכָל לְלַמּוֹד מְשָׁנִיּוֹת", ער האט אסאך געוויינט צום ביז ער האט זוכה געווען צו פארשטיין משניות. "וְכֵן אַתָּר כֶּף לְמַד שְׂאָר סְפָרִים וְלֹא הָיָה מִבֵּין גַּם כֵּן", נאכדעם האט דער רבי געלערנט אנדערע ספרים און ער האט נישט פארשטאנען וואס ער לערנט, "וְהָיָה בּוֹכָה וּבּוֹכָה גַם כֵּן הַרְבֵּה מְאֹד עַד שְׁזָכָה לְהִבְיָנָם", האט ער ווייטער געוויינט צום אייבערשטן ער זאל דאס זוכה זיין צו פארשטיין ביז דער אייבערשטער האט אים געהאלפן אז ער האט פארשטאנען אלעס וואס ער האט געלערנט.

דער אייבערשטער זאל העלפן דו זאלסט אויסוואקסן א גרויסער ערליכע איד און דייענע עלטערן זאלן זען פון דיר אידיש נחת.

...

~~~~~

עס איז נישט דא קיין געשמאקערע זאך אויף דער וועלט ווי זיך אויסרעדן דאס הארץ צום אייבערשטן.

בעזרת ה' יתברך - ג' פרשת כי תשא, פורים קטן, י"ד אדר א', שנת תשע"ט לפרט

קטן

לכבוד ... נרו יאיר.

איך בעט דיר נאכאמאל זאלסט ארויף לייגן א פילטער אויף דיין סעלפאון, טעבלעט און קאמפיוטער וכודמה, ווייל אז מען קוקט רחמנא לצלן עבירות פארלירט מען אלסדינג און מען ווערט צעבראכן און דעפרעסט. דער הייליגער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נ): "וְזֶה בְּחִינַת חוֹלְאֵת שְׁקוּרִין בְּרַעְיֵנוּשׁ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, שְׁשׁוּבֵר עֲצָמוֹת שֶׁל אָדָם, שְׂבָא הַחוֹלְאֵת הַזֹּאת מִחֲמַת תְּאַוּוֹת נִיאוּף", פון די עבירה פון פגם הברית קומט די מחלה וואס הייסט 'ברעכעניש' - דער מענטש ווערט צעבראכן אויף שטיק שטיקלעך און שפירט נישט קיין טעם אין לעבן.

בעט איך דיר טייערער ברודער, הער צו וואס דער רבי זאגט און טו דעם רבינ'ס עצה פון התבודדות; דאס וועט דיר העלפן ארויס צו קריכן פון דייענע שלעכטע געוואוינהייטן. בעט דעם אייבערשטן ער זאל דיר העלפן זיך צו קענען אפשאלען פון די ביטערע עבירה.

איך שרייב דיר דא א קליינע תפילה וואס דו זאלסט בעטן דעם אייבערשטן: "רבוננו של עולם, האב רחמנות אויף מיר; איך האלט אין איין פוגם זיין בברית, איך האב זיך נישט געהיטן אין מיינע יונגע יארן דערפאר איז געווארן ביי מיר א געוואוינהייט אז איך האלט אין איין פוגם זיין בברית. הייליגער באשעפער, ראטעווע מיר, איך וויל אזוי שטארק זיין אן ערליכער איד אבער איך האלט אין איין צוריק פאלן, איך בין אזוי צעבראכן און צעקלאפט פון דעם. רבוננו של עולם, האב אויף מיר רחמנות, געב מיר כח, העלף מיר איך זאל גלייבן אין דיר און שפירן אז דו האסט מיר ליב. דער יצר הרע רעדט מיר איין אז דו ביסט ברוגז אויף מיר, איך גיי ארום מיט נארישע געדאנקען אז דו דארפסט מיר נישט און איך בין זייער דערשראקן אז איך קען שוין מער נישט תשובה טון".

אז דו וועסט בעטן דעם אייבערשטן נאכאמאל און נאכמאל וועסטו זוכה זיין ארויס צו קריכן פון אלע שלעכט'ס.

וואס זאל איך דיר זאגן מיין ליבער ברודער; עס איז נישט דא נאך א געשמאקערע זאך אויף דער וועלט ווי זיך אויסרעדן דאס הארץ צום אייבערשטן אויף די אייגענע שפראך. יעדעס ווארט וואס מען רעדט צום אייבערשטן בויט אויף די אמונה, עס ווערט מער און מער קלאר פאר'ן מענטש אז עס איז גארנישט פארהאנען אויף דער וועלט אויסער דער אייבערשטער. נאר דאס נעמט מען מיט ווען מען גייט אוועק פון דעא וועלט, מוהרא"ש פלעגט חזר'ן כסדר דאס וואס חכמינו זכרונם לברכה זאגן (תנא דבי אליהו רבא, פרק טו): "לְפִי שֶׁכָּל הַמַּרְבֵּה שִׁיחֻת וְתַפְלוּת, הֵם הַמְלֵוִים אוֹתוֹ עַד שֶׁיַּגִּיעַ לְבֵית עוֹלָמוֹ", אז א מענטש געוואוינט זיך צו צו רעדן צום אייבערשטן און דערציילט אים יעדע זאך וועט אים דאס באגלייטן אויף אייביג, אויף די וועלט און אויף יענע וועלט.

מוהרא"ש זכרונם לברכה האט דאס גע'חזר'ט זיין גאנץ לעבן און דאס שטייט אין אלע זיינע הייליגע ספרים; אז א מענטש זאל וויסן אז ער האט נישט קיינעם אויף דער וועלט - נאר דעם אייבערשטן! און ווי מער מען רעדט צום אייבערשטן ווערט מען נענטער צו אים, און דאס וועלן מיר מיט נעמען אויף יענע וועלט.

איך ווארט צו הערן פון דיר צי דו האסט ארויף געלייגט א פילטער אויף וכו'.

א גוטע נאכט.

...

זיך באזארגן א הויז אויף יענע וועלט אויך.

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת כי תשא, שושן פורים קטן, ט"ו אדר א', שנת תשע"ט לפרט קטן
לכבוד ... נרו יאיר.

היינט איז פאר אונז תלמידי היכל הקודש א גרויסע שמחה, נאכדעם וואס מיר האבן היינט נאכאמאל מסיים געווען 'ששה סדרי תוספתא'.

מוהרא"ש האט איינגעפירט אז אלע תלמידי היכל הקודש זאלן לערנען יעדן טאג אביסל בבלי, ירושלמי און תוספתא; מוהרא"ש זאגט אז דורכדעם וואס מען לערנט יעדן טאג א דף בבלי, א דף ירושלמי און א פרק תוספתא בוייט מען זיך א בית וואס איז ראשי תיבות: ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא. דאס הייסט, אז יעדער מענטש וויל דאך האבן אן אייגענעם הויז, מען שוויצט פאר דעם א גאנץ לעבן און מען טוט אלעס אויף דער

וועלט דאס צו קענען פארמאגן, דארף מען אויך זען זיך צו בויען א הויז וואס מען וועט קענען מיט נעמען אויף יענע וועלט; אז מען לערנט יעדן טאג א בלאט גמרא בבלי, א בלאט ירושלמי און מען לייגט צו א פרק תוספתא בויט מען זיך אן אייביגע הויז וואס מען וועט מיט נעמען אויך אויף יענע וועלט.

איך בעט דיר זייער שטארק דו זאלסט זיך מאכן א חשבון וואס דו האסטו געטון דורכאויס דעם פארלאפענעם ווינטער; עס איז אריבער א לאנגע ווינטער, האט א מענטש געהאט שכל און געפאלגט דעם רבי'ן האט ער זיך אנגעפילט מיט מקרא, משנה און גמרא, און אז נישט קען מען יעצט אנהייבן. הייב אן פון מארגן צו לערנען יעדן טאג איין פרק תוספתא בנוסף צום בלאט בבלי און ירושלמי וועסטו זיך בויען א בית לנצח נצחים, אויך וועסטו זוכה זיין צו האבן אן אייגענעם הויז, ווייל ווער עס לערנט תורה ווערט גליקליך און רייך.

נעכטן נאכט איז געווען א שיעור אין קרית יואל, אין בית המדרש היכל הקודש עצי תמרים; מיר האבן זיך מחזק געווען מיט די עצות און התחזקות פון הייליגן רבי'ן און גערעדט פון דאס גרויסקייט פון עוסק זיין אין הפצה. א שאד דו ביסטו נישט געווען ביים שיעור, וואלסטו געהאט חיזוק צו גיין ווייטער הפצה - מזכה זיין נאך א איד מיט די עצות פון רבי'ן. דו קענסט הערן דעם שיעור אויף 'קול ברסלב'.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסטו מצליח זיין אין אלע דינע וועגן.

...

עטליכע עצות ווי אזוי ארויסצוגיין פון חובות.

בעזרת ה' יתברך - ד' פרשת כי תשא, שושן פורים קטן, ט"ו אדר א', שנת תשע"ט
לפרט קטן
לכבוד ... נרו יאיר.

שטארק זיך טייערער ברודער; מיר האבן א גרויסער באשעפער וואס פירט אונז!
ער וועט דיר נישט פארלאזן. דו וועסט נאך זען אז אלעס וואס דו גייסט יעצט אריבער -
כאטשיג עס זעט דיר אויס ווי עס איז איין שטיק רע - איז אלעס נאר לטובתך.

בנוגע דינע חובות וכו'; פאלג דעם רבי'ן, גיי אויף א פלאץ וואו קיינער איז נישט דארט און בעט דעם אייבערשטן: "הייליגער באשעפער העלף מיר! איך קען מער נישט נעמען מיינע חובות, עס דרוקט מיר מיין הארץ פון די חובות. איך דארף איינקויפן אויף שבת און דער גראסערי, פלייש און פיש געשעפט ווילן מיר מער נישט פארקויפן. אויך

ווארט מיינ ווייב איך זאל איר אהיים ברענגען געלט; הייליגער באשעפער מיינ ווייב און קינדער פארלאזן זיך אויף מיר, זיי טראכטן און האפן אז איך וועל זיי אהיים ברענגען געלט אבער איך האב נישט צו וועם צו קוקן, איך קוק נאר צו דיר, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (חולין פד:): די פרוי פארלאזט זיך אויף איר מאן און די קינדער פארלאזן זיך אויף זייער טאטע אז ער וועט אהיים ברענגען געלט צו קענען קויפן עסן, אבער דער מענטש זעלבסט האט נישט צו וועם זיך צו ווענדן - נאר צום אייבערשטן; אזוי זאלסטו רעדן צום אייבערשטן וועסטו זען ניסים ונפלאות וואס דער אייבערשטער וועט טון מיט דיר.

נאך אן עצה געב איך דיר פאר עשירות: זאלסט רעדן שיינ צו דיין ווייב; חכמינו זכרונם לברכה זאגן (בבא מציעא, נט:): "אוֹקִירֵי לְנִשְׁיָכֹוּ פִי הֵיכִי דִתְתַעְתְּרוּ", רבא האט געזאגט: "זייטס מכבד ענקערע וויבער וועט איר רייך ווערן"; דער הייליגער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן טט): "כִּי עָקַר הָעֲשִׁירוֹת עַל יְדֵי הָאִשָּׁה", די גאנצע עשירות פונעם מענטש איז תלוי אין זיין ווייב; אז מען רעדט שיינ צו די ווייב, מען טשעפעט איר נישט - דאן איז מען זוכה צו האבן עשירות, (דאס מיינט נישט צו זאגן אז דו זאלסט ווערן איר קנעכט, וואס זי זאגט און וואס זי טראכט דארפסטו טון; מען רעדט פון טשעפען און וויי טון).

איך ווארט צו הערן פון דיר א סיום, אדער שרייב מיר אז דו לערנסט יעדן טאג.

...

די גרויסע מעלה און תיקון פון לערנען דעם רבינ'ס ספרים.

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת כי תשא, ט"ז אדר א', שנת תשע"ט לפרט קטן לכבוד ... נרו יאיר.

איך וויל דיר מחזק זיין צו לערנען דעם רבינ'ס ספרים; מאך זיך שיעורים אין אלע פינף ספרים פון רבי'ן, ווייל אלע רפואות, עצות און סגולות ליגן אין רבינ'ס תורות.

ווער רעדט נאך אז מען וויל פאררעכטן אלע שלעכטע מעשים וואס מען האט געטון - זאל מען לערנען ליקוטי מוהר"ן, ווייל דער הייליגער רבי זאגט (חיי מוהר"ן, סימן שטט): "שִׁיכּוּלֵיךְ לְהִיטֵי נַעֲשֶׂה בְּעַל תְּשׁוּבָה גְמוּר עַל יְדֵי לְמוּד הַסֵּפֶר שְׁלוֹ", אז מען קען ווערן אן אמת'ער בעל תשובה אז מען לערנט זיין ספר ליקוטי מוהר"ן, "וְאָמַר, שְׁמִי שְׂיִשָּׁב וְיַעֲסֵק בְּסִפְרֵי רַק בְּלִי קִנְטוּר וְנִצְחוֹן, וְיִסְתַּכֵּל בּוּ בְּאֵמֶת, אֲזַ בְּוֵדַי יִהְיֶה נִבְקָעִין אֲצִלּוֹ כֹּל גִּידֵי קִשְׁיֹת לְכַבּוֹ", וְאָמַר בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "סַע וְוַעֲט אִים אֲלַע אֲדַעֲרֵן טְרַעַנְעֵן";

אזוי אויך האט דער רבי געזאגט אז ווער עס וועט לערנען זיין ספר מיט אן אמת וועט זיך אים עפענען אלע פארשטאפטע אָדערן און ער וועט ווערן אן ערליכער איד.

טייערער הארציגער ... רבי נתן האט אמאל געזאגט פאר א יונגערמאן: "יונגערמאן לערן אסאך ליקוטי מוהר"ן, ווייל צו א גוף וואס האט געלערנט ליקוטי מוהר"ן וועלן די ווערים נישט קומען". נאך האט רבי נתן געזאגט בעפאר זיין הסתלקות: "אפילו א מענטש זאל זיין דער גרעסטער בעל עבירה, אויב וועט ער זיך האלטן אין רבי'ן וועט ער האבן א תיקון"; זעט מען פון דעם אז דער רבי האט א כח צו העלפן יעדן איינעם.

נעם אריין אין דיר אז דו האסט נישט קיינעם אויף דער וועלט, ווייל כל זמן דו מיינסט אז דער וועט דיר העלפן אדער יענער וועט דיר העלפן ביסטו א גרויסער רחמנות; איינמאל דו וועסט מכיר זיין אז דו ביסט אליין און דו האסט נאר דעם אייבערשטן - וועסטו זען גרויסע וואונדער וואס דער אייבערשטער וועט טון מיט דיר.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט מצליח זיין אין אלע דינע וועגן.

איך שיק דיר אויך א בריוו פאר דיין ווייב תחי'.

...

~~~~~

דער אייבערשטער איז מיט דיר און ווארט צו הערן דיין קול.

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת כי תשא, ט"ז אדר א', שנת תשע"ט לפרט קטן מרת ... תחי'.

ווען דו זאלסט וויסן ווי חשוב דינע תפילות זענען אויבן אין הימל וואלסטו נישט געווען אזוי צעבראכן ביי זיך; אמת טאקע דו שפירסט זיך אסאך מאל ווי דו האסט קיינעם נישט, אבער למעשה ביסטו נישט אליינס ווייל דער אייבערשטער איז מיט דיר, ביי דיר און נעבן דיר.

דער הייליגער רבי האט זייער אויסגעלויבט די תפילות פון פרויען; זאגט מוהרא"ש אז ווייל פרויען האבן בדרך כלל א לב נשבר, א צעבראכן הארץ, זענען זייערע תפילות זייער חשוב ביים אייבערשטן.

וואס דו דארפסט בעט פונעם אייבערשטן, וועט דיר דער אייבערשטער העלפן.

עס איז א שאד צו צאלן געלט פאר א בשר ודם (טערעפיסט) ער זאל דיר אויסהערן וואס ער קען זיך אליינס נישט העלפן, בשעת דו קענסט דאס האבן בחנם! דורך זיך

אויסשמועסן מיטן אייבערשטן, אים אלעס דערציילן און אים בעטן מיט רחמנות ער זאל דיר העלפן מיט וואס דו גייסט אריבער.

א גוטן טאג.

...

פארשטיין די ווייב אויפן ריכטיגן וועג.

בעזרת ה' יתברך - ערב שבת קודש פרשת כי תשא, י"ז אדר א', שנת תשע"ט לפ"ק לכבוד ... נרו יאיר.

איך בעט דיר זייער, שטארק זיך מיט אלע דינע כוחות צו זיין פרייליך שבת, ווייל דער הייליגער רבי האט אונז אנגעזאגט מיר זאלן זיין פרייליך שבת.

ווען א מענטש איז זוכה צו זיין פרייליך שבת איז אים דער אייבערשטער מוחל אלע זיינע עבירות, אזוי אויך איז מען זוכה צו גרויס עשירות און צו אלעס גוטס. אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (שבת קיח.): "כל המענג את השבת", ווער עס פריידט זיך שבת און איז זיך מחי' מיט'ן שבת, "נותנים לו נחלה בלי מצרים", געבט מען אים שפע אן קיין גרעניץ.

אויך זאלסטו פרייליך מאכן דיין ווייב און קינדער; געדענק אז אלעס ווענדט זיך אין דיר, אז דער טאטע איז פרייליך איז די גאנצע משפחה פרייליך.

איך האף אז דו האסט הנאה געהאט פון די שיעור נעכטן נאכט; איך טראכט אז דו זאלסט איבער הערן דעם שיעור נאכאמאל און נאכאמאל. דו קענסט דאס הערן אויפ'ן טעלעפאן ליין: 'קול ברסלב' וועסטו זיך האלטן פריש און דו וועסט נישט ווערן צעפאלן ווען דיין ווייב זאגט דיר א ווארט וואס שמעקט דיר נישט; דו וועסט געדענקען אז ווען דיין ווייב זאגט דיר א ווארט מיינט זי נישט דיר פערזענדליך נאר זי איז פשוט אויסגעמוטשעט און איבערגעשטרענגט דערפאר זאגט זי דיר עס אויף אן אופן וואס טשעפעט דיר.

אויב דו ווייסט איינער וואס פארט אויף ארץ ישראל זאלסטו מיר ביטע לאזן וויסן; איך דארף שיקן געלט פאר די אשר בנחל וואס איז יעצט ארויס פון דרוק. יישר כח.

א גוט שבת.

...

דער רבי געבט שכל ווי אזוי צו לעבן א שיין לעבן.

בעזרת ה' יתברך - ג' פרשת ויקהל, כ"א אדר א', שנת תשע"ט לפרט קטן לכבוד ... נרו יאיר.

אשרינו מה טוב חלקינו אז מיר האבן דעם רבי'ן וואס ווייזט אונז דעם ריכטיגן וועג ווי זיך צו פירן. אפילו אז א מענטש האט נישט קיין שכל און פארשטאנד - אויב פאלגט ער דעם רבי'ן און ער נעמט דעם רבי'ן פאר זיין וועג ווייזער וועט ער מצליח זיין און האבן א חיים טובים, אזוי ווי דער רבי זאגט (שיחות הר"ן, סימן טז): "כִּי עֲקָר שְׁגָעוֹן שֶׁל כָּל הַמְּשֻׁעָעִים הוּא רַק מַחֲמַת שֶׁהוּא אֵינוֹ מְצִיַת וְשׁוֹמֵעַ לְדַבְרֵי הַבְּעָלִי שֶׁכָּל", פארוואס ווערט א מענטש משוגע? ווייל ער פאלגט נישט אן אמת'ן חכם און אן אמת'ן צדיק, "כִּי הַמְּשֻׁעָע - אִם הָיָה שׁוֹמֵעַ וְצִיַת לְדַבְרֵי אַחֵרִים שֶׁהֵם הַבְּעָלִי שֶׁכָּל, בְּנֵדָאֵי לֹא הָיָה מְשֻׁעָע כְּלָל", ווייל ווען דער מענטש וואס איז פול מיט מושגעטן - אויב וואלט ער געפאלגט א חכם וואלט ער געווארן אויס משוגע.

דער הייליגער רבי נתן האט געזאגט: "די גאנצע וועלט איז משוגע - און איך אויך, אבער איך האב געקענט א קלארן"; מיינענדיג צו זאגן אז ער האט געקענט דעם רבי'ן און אים גייט ער נאך און אים פאלגט ער. נאך האט ער געזאגט: "איך בין צוגעגליכן צו א ננס (א קליינטשיגער מענטש) וואס זיצט אויף די פלייצע פון א גרויסן מענטש"; דאס הייסט, ווי קליין דער מענטש זאל נאר זיין און ווי נאריש מען זאל נאר זיין, אויב מען נעמט דעם רבי'ן און מען פאלג אים האט מען א גוט לעבן.

איך בעט דיר זייער געב אכטונג נישט צו האבן אין זיך די שלעכטע מידה פון קמצנות; געלט איז געמאכט צו נוצן, אז דיין ווייב דארף עפעס האבן אין שטוב געב איר געלט. דער הייליגער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן טז): "כִּי עֲקָר הָעֲשִׁירוֹת עַל יְדֵי הָאִשָּׁה", די גאנצע געלט קומט נאר בזכות דעם וואס מען איז מכבד די ווייב; דערפאר, אז דו וועסט מכבד זיין דיין ווייב וועסטו האבן גרויס שפע.

דער זוהר הקדוש זאגט (תיקוני זוהר, הקדמה ב.): "קִמְצָן נִבְל בְּמִמּוֹנִיה, דְּלֹאוּ אִיהוּ נְדִיב וְלֹאוּ אִיהוּ מְזַרְעָא דְאַבְרָהָם", א קמצן איז א נבל, און דאס איז א סימן אז ער שטאמט נישט פון אידן רחמנא לצלן; זיין קארג איז נישט א אידישע סימן.

אנשטאט דו זאלסט זיך אהער שטעלן צווישן חברים ווי א מענטש מיט א ברייטע הארץ זאלסטו עפענען דיין הארץ פאר דיין ווייב און קינדער; פון אינדרויסן קען מען גארנישט זען, עס קען זיך דאכטן אמאל אויף א מענטש אז ער איז א וואוילער מענטש, נאכדעם וואס ער איז מנדב וכו', ער קויפט עליות, ער שנאדערט וכו', אבער אין שטוב

איז ער א פשוט'ער רוצח, ער פייניגט זיין ווייב און צאפט איר דאס בלוט ווען זי בעט אים אפאר דאללער, ער לאזט איר נישט נעמען א העלפער צו רוימען די שטוב און ער לאזט איר נישט קויפן וכו', בשעת וואס פאר זיך פאטשקעט ער געלט; ער רייכערט ציגרעטלעך ווי א קוימען, קויפט און טרינקט אלקאהאל וכו'.

זיי געזונט און שטארק.

...

פאלגן דעם אייבערשטן אן קיין פארוואס און אן קיין פארווען.

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת ויקהל, כ"א אדר א', שנת תשע"ט לפרט קטן מרת ... תחי'.

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

מיר דארפן טון דעם ווילן פונעם אייבערשטן אן קיין פארוואס און אן קיין פארווען; מיר ווייסן גארנישט, איין זאך ווייסן מיר אז דער אייבערשטער זאגט אונז אן צו היטן די מצוות - איז דאס פאר אונז גוט און מיר וועלן דאס טון אפילו עס איז שווער. איר פרעגט פארוואס דער אייבערשטער האט געהייסן היטן הלכות טהרת המשפחה; ווי קענען מיר פארשטיין דעם אייבערשטן? ! איך וועל אייך דאס געבן צו פארשטיין מיט א ביישפיל, א קליין קינד קען נישט פארשטיין פארוואס זיין טאטע לאזט אים נישט גיין אויפן גאס וואו קארס פארן און ער ווערט ברוגז אויף זיין טאטע ווען ער שרייט אויף אים און זאגט אים אן נישט צו טון געוויסע זאכן, ווייל דאס קינד מיט זיין פינטעלע שכל מיינט אז ער פארשטייט אליינס וואס איז גוט פאר אים, הערשט ווען ער ווערט ערוואקסן זעט ער אז זיינע עלטערן האבן אים אפגעהיטן פון שלעכטס; אזוי קענט איר אביסל פארשטיין אז עס איז נישט מעגליך פאר א מענטש צו פארשטיין דעם אייבערשטן, מיר האבן נישט קיין פינטעלע שכל און פארשטאנד אנטקעגן דעם אייבערשטן.

דער הייליגער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק ב, סימן מד): אז די גרעסטע חכמה איז אוועק צו לייגן אלע חכמות און טון דעם ווילן פונעם אייבערשטן; דעריבער, אז דער אייבערשטער האט געזאגט מען זאל ציילן זיבן טעג וכו' דארף מען דאס טון מיט גרויס שמחה.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (נדה לא): "רַבִּי מֵאִיר אָמַר: מִפְּנֵי מָה אָמְרָה תּוֹרָה נִדְּהָ לְשָׁבָעָה? מִפְּנֵי שֶׁנֶּגְלִיל בָּהּ וְקָץ בָּהּ", רבי מאיר זאגט: פארוואס האט דער אייבערשטער

געזאגט אז א נדה זאל ציילן זיבן טעג וכו' ? "אָמְרָה תּוֹרָה : תְּהֵא טְמֵאָה שְׂבָעָה יָמִים, כְּדֵי שְׁתֵּהָא חֲבִיבָה עַל בְּעֻלָּה כְּשַׁעַת כְּנִיסָתָהּ לְחַפָּה", ווייל אזוי וועט די פרוי זיין באלויבט צו איר מאן פונקט אזוי ווי זי איז געווען באלויבט צו אים אין די טאג פון די חופה ; און זוכה זיין צו געזונטע קינדער, ווייל אז מען היט הלכות טהרה האט מען געזונטע קינדער, און אז מען היט נישט די הלכות ווערן געבוירן קראנקע קינדער רחמנא לצלן.

דער אייבערשטער זאל העלפן מיר זאלן זוכה זיין צו גיין אויף די וועג פון די תורה, אוועק לייגן אלע חכמות און זיך פירן מיט תמימות ופשיטות. די גרעסטע חכמה איז - אוועק צו לייגן די שכל, אזוי ווי דער רבי זאגט (שיחות הר"ן, סימן טו) : "שֶׁהוּא חֲכָמָה וּמְלָאכָה גְדוֹלָה לְהִיּוֹת כְּמוֹ בְּהֵמָה", עס איז א גרויסע חכמה צו זיין אזוי ווי א בהמה, דאס הייסט זיך צו פירן פשוט בתמימות ובפשיטות. אזוי ווי עס שטייט (שמות לו, א) : "וְכָל אִישׁ חֲכָם לֵב אֲשֶׁר נָתַן ה' חֲכָמָה וּתְבוּנָה בְּהֵמָה", און אזוי ווי חכמינו זכרונום לברכה זאגן (חולין ה:) : אויפ'ן פסוק : (תהלים לו, ז) : "אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ ה'", אַלֹּו בְּנֵי אָדָם שְׁעָרוּמִים בְּדַעַת וּמְשִׁימִין עֲצָמָן כְּבְהֵמָה, און אזוי ווי אסך בעט דעם אייבערשטן (שם עג, כב) : "וְאֲנִי בְּעָר וְלֹא אֲדַע בְּהֵמוֹת הָיִיתִי עִמָּךְ".

דער אייבערשטער זאל העלפן איר זאלט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

שאלות ותשובות

א גרויסן יישר כח, איר האט געראטעוועט מיין לעבן !

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איבער א האלב יאר צוריק האב איך באקומען א קארטל פון א בחור, מיט די נומער פון די "קול ברסלב" האטליין, וואו מ'קען הערן שיעורים פונעם ראש ישיבה שליט"א, און זייט דעמאלט האב איך שוין געהערט אומגעפער 30 טויזנט מינוט פון עצות און חיווק, און יעצט האב איך זיך גענומען די מיה צום ערשטן מאל צו שרייבן א יישר כח, צו דאנקען אויף דעם וואס איר האט מיר ממש געגעבן לעבן.

די פילע עצות האבן מיר אזויפיל געהאלפן אויף טריט און שריט, און ספעציעל די עצה צו רעדן צום אייבערשטן ווי צו א גוטער פריינד, און די עצות אויף שלום בית, האבן מיר גאר שטארק געהאלפן אין מיין טאג טעגליכן לעבן.

א חודש צוריק בין איך געווען ביים ציון פון מוהרא"ש אין יבנאל, און מיט טרערן אין די אויגן האב איך דארט געדאנקט מוהרא"ש אז ער האט איבערגעלאזט אזא תלמיד וואס געבט איבער ווייטער זיינע לימודים, און וואס איז מחזק די גאנצע וועלט.

דער אייבערשטער זאל אייך ווייטער געבן פיל כח אנצוגיין מיט די הייליגע ארבעט.

א גרויסן יישר כח

חיים

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת כי תשא, פורים קטן, י"ד אדר א', שנת תשע"ט
לפ"ק

לכבוד חיים נרו יאיר.

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

איך פריי זיך זייער צו הערן אז דו ביסט זיך מחי' מיט'ן הייליגן רבינו'ס עצות; דער רבי האט געזאגט (חיי מוהר"ן, סימן שנח): "מיט יעדע שיחה וואס איך שמועס קען מען זיין אן ערליכער איד, נישט סתם אן ערליכער איד, נאר אן ערליכער איד אזוי ווי איך מיין אן ערליכער איד"; דער רבי ברענגט אונז צום אייבערשטן, מיר זאלן לעבן מיט אמונה און מיט תכלית. נאך האט דער רבי געזאגט (חיי מוהר"ן, סימן שכ): "כָּל מִי שֶׁצִיָּצַת אוֹתִי וְיָקִים כָּל מַה שֶּׁאֲנִי מְצַדֵּק, בְּיָדָי יִהְיֶה צְדִיק גְּדוֹל יִהְיֶה מַה שֶּׁיְהִיָּה", ווער עס וועט מיר פאלגן

און טון אלעס וואס איך הייס וועט זיכער ווערן א גרויסער צדיק - זאל עס זיין ווער עס זאל נאר זיין.

איין זאך בעט איך דיר זייער, מאך זיך שיעורים אין הייליגן רבינ'ס ספרים וועט דיין התקרבות זיין א זאך וואס וועט אנהאלטן אויף שטענדיג. ווען מען ווערט מקורב צום הייליגן רבי'ן דארף מען אסאך לערנען דעם רבינ'ס ספרים, ווייל מען קען נישט זיין מקורב צום רבי'ן נאר אז מען לערנט דעם רבינ'ס ספרים - ליקוטי מוהר"ן, שיחות הר"ן, חיי מוהר"ן, ספורי מעשיות און ספר המידות; אזוי וועט דיין התקרבות זיין שטארק און דו וועסט זיך נישט צו טון מאכן פון קיינעם וכו'. ווייל ליידער אין ברסלב דרייען זיך אסאך וואס האבן נישט קיין שייכות מיטן רבי'ן און זענען מחליש דעת פרישע מקורבים וכו' מיט שיחות וואס זענען נישט געשטויגן און נישט געפלויגן און דורכדעם זענען זיי מרחק פרישע מקורבים וואס קענען נאכנישט דעם רבינ'ס תורות און שיחות, און מיינען אז יעדער וואס דריידט זיך אין ברסלב איז א ברסלב'ער חסיד.

אזוי ווי די מעשה גייט מיט רבי נחמן טולטשינער זכר צדיק לברכה וואס האט אמאל געכאפט א היטש מיט איינעם יוסל פאראנטישק; אזוי שמועסנדיג זאגט ער פאר רבי נחמן טולטשינער: "איך האב געקענט דעם רבי'ן", און רבי נחמן טולטשינער האט אים מקנא געווען. נאכדעם ווען ער איז געקומען צו רבי נתן האט ער אים דאס דערציילט: "איך האב געטראפן א איד יוסל פאראנטישק וואס האט געקענט דעם רבי'ן", זאגט אים רבי נתן: "יוסל פאראנטישק האט נישט 'געקענט' דעם רבי'ן, ער האט 'געזען' דעם רבי'ן, דו 'קענסט' דעם רבי'ן, ווייל דו לערנסט די ספרים פון רבי'ן", אזוי ווי דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן חלק א', סימן קצב): "פְּנִיּוֹ שְׁכָלוֹ וְנִשְׁמָתוֹ נִמְצְאִים בְּתוֹךְ סִפְרוֹ", די פנים, שכל און נשמה פונעם צדיק געפונט זיך אין זיינע ספרים; קומט אויס אז איינער וואס לערנט די ספרים פונעם הייליגן רבי'ן - דער קען דעם רבי'ן און ער איז א ברסלב'ער חסיד, אבער אז מען לערנט נישט די ספרים האט מען נישט קיין שייכות מיטן רבי'ן.

דעריבער אז איך זע אז דו שרייבסט מיט אזא שמחה אז דיין לעבן האט זיך דיר געטוישט צום גוטן, בעט איך דיר זייער זאלסט זיך מאכן שיעורים אין רבינ'ס ספרים - בפרט אינעם ספר הקדוש אשר בנחל וואס איז כלול פון אלע ספרים פון רבי'ן - וועט דיר קיינער נישט קענען אוועק נעמען פון רבי'ן.

מוהרא"ש פלעגט אונז שטענדיג זאגן: "מען קען נישט האבן שייכות מיטן רבי'ן נאר אז מען לערנט דעם הייליגן רבינ'ס ספרים"; זאלסטו זיך מאכן שיעורים כסדרן אינעם רבינ'ס ספרים וועסטו האבן א חיים טובים.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסטו האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

מעג מען אפזאגן א שידוך ווייל יענער איז נישט קיין ברסלב'ער ?

שאלה :

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך בין א מיידל, און איך האב ב"ה זוכה געווען צו זיין צוויי מאל ביים ציון פון מוהרא"ש אין יבנאל, און דארט אויסגעזאגט צוויי מאל גאנץ תהלים, און איך האף צום אייבערשטן צו טרעפן מיין ריכטיגע שידוך בקרוב.

איך הער ביי די שיעורים ווי דער ראש ישיבה שליט"א רעדט זייער אסאך וועגן נישט אפזאגן שידוכים, מיין שאלה איז אז אזוי ווי איך וויל זייער שטארק האבן א ברסלב'ע שידוך, אדער כאטש א בחור וואס הערט די שיעורים און פירט זיך לויט די שיעורים, מיינע עלטערן זענען אויך מסכים אויף א ברסלב'ע שידוך אבער דערווייל האט מען נאכנישט אנגעטראגן אזא שידוך.

איז מיין שאלה אויב איך מעג אפזאגן שידוכים, צוליב דעם אז דער בחור איז נישט קיין ברסלב'ער.

א גרויסן יישר כח

תשובה :

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת ויקהל, כ"א אדר א', שנת תשע"ט לפרט קטן

... תחי'.

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

ווען מען טוט א שידוך דארף מען דער עיקר קוקן אויפן בחור, צי ער האט יראת

שמים און גוטע מידות.

אז מען איז זוכה און מען טרעפט א בחור מיט גוטע מידות און יראת שמים האט

מען א גוט לעבן, מה שאין כן א בחור אן יראת שמים און אן גוטע מידות איז א סכנה

צו לעבן מיט אזא איינעם. אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן פאר א טאטע וואס זיכט

א שידוך פאר זיין טאכטער (פסחים ט:): זאלסט נישט חתונה מאכן דיין טאכטער מיט אן

עם הארץ, "רַבִּי מֵאִיר אָמַר כָּל הַמְשִׁיא בְּתוֹ לְעַם הָאָרֶץ", ווייל אויב א טאטע נעמט פאר

זיין טאכטער א מאן אן עם הארץ, "כָּאִילוּ פּוֹפְתָהּ וּמְנִיחָהּ לְפָנָי אָרִי", איז אזוי ווי ער

וואלט איר געבינדן און געלייגט פאר א לייב וואס דאן וואלט איר דער לייב זיכער

פארציקט, אזא סכנה איז חתונה צו האבן מיט איינעם אן יראת שמים; אזוי אויך זאג

איך אייך, עס איז נישט גענוג צו באקומען א בחור וואס פאררופט זיך א ברסלב'ער

חסיד, ווייל נישט יעדער בחור וואס פאררופט זיך א "ברסלב'ער" איז א ברסלב'ער

בחור; ליידער ביים רבי'ן אליינס דרייען זיך כל מיני מענטשן וכו' וכו' השם ירחם, דעריבער זאלט איר דער עיקר נאכקוקן אויף זיינע מידות און אויף זיין יראת שמים.

וויסן זאלט איר אז א פרוי האט זייער שטארקע כוחות - סיי לטוב און סיי אויף פארקערט, א פרוי קען אויפהייבן איר מאן ער זאל ווערן א גרויסער צדיק און חס ושלום אים אראפ ברענגען. אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה דערציילן (בראשית רבה יז, ז): "מַעֲשֵׂה בְּחֶסֶד אֶחָד שֶׁהָיָה נָשׁוּי לְחִסְדָּה אַחַת", עס איז געווען א מעשה מיט אן ערליכער איד וואס האט חתונה געהאט צו אן ערליכע פרוי, "וְלֹא הֶעֱמִידוּ בָנִים זֶה מִזֶּה", און עס זענען אריבער אסאך יארן וואס זיי האבן נישט געהאט קיין קינדער, "אָמְרוּ אֵין אָנוּ מוֹעִלִים לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּלוּם, עֲמָדוּ וְגִרְשׁוּ זֶה אֶת זֶה", צום סוף האבן זיי זיך גע'גט, "הֲלֹךְ זֶה וְנִשָּׂא רִשְׁעָה אַחַת וְעִשְׂתָּה אוֹתוֹ רִשָּׁע", דער ערליכער איד האט חתונה געהאט מיט א שלעכטע פרוי און זי האט אים געמאכט פאר א רשע, "הֲלֹכָה זֹאת וְנִשְׂאָת לְרִשָּׁע אֶחָד וְעִשְׂתָּה אוֹתוֹ צְדִיק", און די ערליכע פרוי האט חתונה געהאט מיט א רשע, און זי האט אים געמאכט פאר א גרויסער צדיק, פירט אויס דער מדרש: "הָיוּ שֶׁהָכַל מִן הָאִשָּׁה", זעט מען פון דעם אז אלעס איז געוואנדן אינעם פרוי; אז איר וועט זיך פירן ווי דער רבי לערנט אונז, איר וועט זיין שטענדיג פרייליך, יעדע זאך וואס איר דארפט נאר וועט איר זיך נאר ווענדן צום אייבערשטן און איר וועט זיך פירן מיט גרויס דרך ארץ, דאן וועט אייער מאן אייך נאכגיין.

בעט'ס דעם אייבערשטן: "רבונו של עולם, העלף מיר איך זאל זוכה זיין צו טרעפן מיין זיווג וואס זאל זיין אן ערליכע געזונטע פרייליכע בחור; א בחור וואס לעבט מיט די תורה, לעבט מיט אמונה, גלייבט אין דיר און גלייבט אין צדיקים. הייליגער באשעפער, העלף מיר איך זאל זוכה זיין אויפצושטעלן דורות ערליכע אידן און איך און מיין מאן זאלן לעבן בשלום מיט אהבה מיט אחוה און פרידן"; אזוי זאלט איר מתפלל זיין און צולייגן בפרטי פרטיות אלע פרטים און פרטי פרטים וואס איר דארפט און ווילסט האבן אין אייער לעבן, וועט אייך דער אייבערשטער העלפן אז איר וועט זוכה זיין צו דעם אלעמען.

דער אייבערשטער זאל אייך העלפן איר זאלט זוכה זיין צו טרעפן בקרוב אייער זיווג און אויפשטעלן א שיינע ערליכע אידישע שטוב.

...

ווי אזוי קען איך ראטעווען מיין שוועסטער?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך דארף אן עצה וועגן מיין שוועסטער, א 15 יעריג מיידל פון א חסידישע שטוב, וואס גליטשט יעדן טאג מער און מער פון אידישקייט. זי האט א סמארטפאון אן א פילטער און זי איז פארנומען מיט דעם טאג און נאכט. וואלט איר מיר געקענט געבן אן עצה צו וועמען צו גיין? צו וועלכע עסקנים זיך צו ווענדען? איז דא עפעס וואס איך קען טון איר צו ראטעווען?

א גרויסן יישר כח

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת ויקהל, כ"ב אדר א', שנת תשע"ט לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר.

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

אז דו ווילסט העלפן דיין שוועסטער זי זאל נישט אוועק גליטשן פון אידישקייט זאלסטו איר רופן צו דיר אין שטוב זי זאל פארברענגען מיט דיר, מיט דיין ווייב און מיט דייע קינדער; אז זי וועט זען דיין ווארעמע שטוב, דייע זיסע קינדער און דיין שיינע אויפפירונג - ווי אזוי דו רעדסט מיט דיין ווייב און קינדער, דאן וועט זי מחליט זיין אפצולאזן אלע נארישקייטן און זיך פירן ערליך.

ליידער זענען דא היינט אסאך בני הנעורים וואס גייען אוועק פונעם דרך התורה ווייל זיי מיינען אז דער 'נישט איד' האט א גוט לעבן; על פי רוב זענען דאס קינדער וואס זענען דערביטערט און צעקלאפט קומענדיג פון צעבראכענע שטובער, קינדער וועם מען טשעפעט, אדער קינדער וואס טרעפן זיך נישט דאס פלאץ אין שטוב, אלץ רעזולטאט אנטלויפן זיי צום סמארטפאון און קומען אן צו אלע שלעכטע זאכן השם ירחם. דעריבער, ווען מען ווייזט זיי א ווארעמע אידישע היים און זיי זעען דאס לעבנסשטייגער פון אן ערליכער איד, ווי ער רעדט שיינ און איידל מיט זיין ווייב און קינדער, ווי זיס א שבת'דיגע סעודה איז, דורכדעם ווילן זיי אלע בלייבן ערליכע אידן.

לאז זיך אפ פון עסקנים וכו', געדענק וואס דער נביא זאגט (ישעיהו ב, כב): "חֲדָלוּ לְכֶם מִן הָאֲדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בָּאָפוּ כִּי בְמָה נִחְשָׁב הוּא"; אנשטאט טראכטן און זוכן עסקנים וואס קענען זיך אליינס נישט העלפן ווענד זיך ענדערש צום אייבערשטן, בעט אים ער זאל אריין לייגן אין דיין שוועסטער און אין אלע אידן א רוח טהרה - א הייליגע גייסט און א ריינקייט, מיר זאלן שוין זוכה זיין צו ביאת משיח צדקינו וואס דעמאלט וועט

אוועקגיין די רוח הטמאה און עס וועט אראפ קומען א הייליגקייט אויף די וועלט, אזוי ווי עס שטייט (זכריה יג, ב): "נְאֻת רֹחַ הַטְּמָאָה אֶעְבִּיר מִן הָאָרֶץ".
 דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

...

וואס טוט מען אז פונקט ווען איך וויל זיין גוט ווערט מיר שווערער?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

ס'מאכט זיך ביי מיר אסאך מאל אז איך וויל זיך שטארקן אין א געוויסן ענין, איך וויל זיך פֿאַרנעמען א גוטע קבלה, אבער פונקט דעמאלט הויבט דער יצר הרע אן נאכמער צו ברענגען אין מיר, פונקט דעמאלט ווערט עס מיר שווערער. דאס מאכט מיר טראכטן צומאל אז אפשר לוינט זיך בכלל נישט אנצוהויבן פרובירן אפילו צו זיין גוט.

איך האף איר וועט מיר קענען מחזק זיין, יישר כח

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת ויקהל, כ"ב אדר א', שנת תשע"ט לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר.

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

עס איז אינטערעסאנט אז ווען עס קומט צו גשמיות לאזט זיך א מענטש בכלל נישט נארן, מען עסט יעדן טאג צוויי אדער דריי מאל, מען טראכט נישט: 'וואס האב איך צו עסן, איך וועל דאך סיי ווי ווערן שפעטער נאכאמאל הונגעריג?' מען טוישט זיך די קליידער און מען וואשט זיך אפ יעדן טאג אפילו מען ווייסט קלאר אז מארגן וועט מען פונדאסניי זיך דארפן טוישן די קליידער און זיך אפשוואשן. אזוי אויך ווען מען פאלט אראפ בגשמיות, מען גליטשט זיך אויס בלייבט מען נישט ליגן אויף דער ערד וכו', מה שאין כן ווען עס קומט צו דינען דעם אייבערשטן הייבט זיך אן א פרשה מיט בלבולים; דער ס"מ פארדרייט דעם קאפ, צו יעדן איינעם קומט ער מיט א פרישע בלבול: "פון דיר וועט שוין סיי ווי גארנישט זיין", אדער: "וואס האסטו צו דינען דעם אייבערשטן? דו וועסט דאך סיי ווי אראפפאלן".

אויף דעם קומט דער הייליגער רבי און זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן מח): "כִּי צְרִיךְ עֲקֻשָּׁנוֹת גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת חֶזֶק וְאִמִּיץ לְאַחֵז עֲצָמוֹ לְעֵמֶד עַל עֲמֻדוֹ אֲף אִם מְפִילִין אוֹתוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּכָל פְּעַם", מען דארף זיין זייער שטארק ביי זיך נישט צו ווערן

געפאלן ווען מען זעט אז דער יצר הרע ווארפט אראפ חס ושלום, "כי לפעמים יש שפילין אַחַד מֵעֲבֹדֵת הַשָּׁם, פִּיּוּעַ, אֶף עַל פִּי כֵן עָלְיוּ לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלוֹ, לַעֲשׂוֹת מַה שְּׁיֻכַּל בְּעֲבֹדַת הַשָּׁם וְאֵל יִנִּיחַ עֲצָמוֹ לִפְלֵי לְגַמְרֵי, חַס וְשְׁלוֹם", ווייל אפילו מען שפירט ווי מען האלט אין איין אראפפאלן נאכאמאל און נאכאמאל טאר מען נישט טראכטן פון אפלאזן וכו', נאר מען דארף ווייטער דינען דעם אייבערשטן מיט וואס מען קען נאר, "פי כל אלו הנפילות והירידות והבלבולים וכיוצא בזה, צריכים בהכרח לעבור בהם קדם שנקנסין בשערי הקדשה", ווייל דאס וואס מען פאלט אראפ - דאס גייט אריבער אויף יעדן איינעם פאר מען איז זוכה אריין צו קומען צו די קדושה, "וגם הצדיקים האמתיים עברו בכל זה", און אלע אמת'ע צדיקים זענען דאס אריבער.

דערפאר בעט איך דיר זייער דו זאלסט זיך ווייטער שטארקן אין עבודת השם און נישט קוקן נישט אויף דעם וואס דער ס"מ ווארפט דיר אראפ. זיי ווייטער ממשיך מיט דייע גוטע מעשים, און אפילו דו שפירסט ביי דיר אז יעדעס מאל ווען דו הייבסט אן זיין גוט פאלסטו נאכדעם אראפ - אזוי איז דאס טאקע, "פי כן דרך הבעל דבר והסטרך אחרך, כשורא שעהאדם סמוך סמוך ממש לשערי הקדשה, וכמעט שיכנס, אזי הוא מתפשט עליו בהתגברות גדול מאד מאד, רחמנא לצלן", ווייל ווען דער ס"מ זעט ווי איינער איז שוין ממש אין די קדושה פארלייגט ער זיך זייער שטארק אויף דעם מענטש, אבער געדענק: "א פאטש פאר מיר, א פאטש פאר דיר, דער עיקר וועט מען זען ווער עס געבט דעם לעצטן פאטש", זאלסט נישט מורא האבן, געב אים א פאטש, כאטשיג ער וועט דיר צוריק געבן א פאטש אבער ביים סוף וועסטו אויספירן.

ביים סוף וועט זיך דיר עפענען די טויערן פון די קדושה, דו וועסט צוריק קוקן און וויינען: "ווי אזוי האב איך געהאט די כחות צו בייקומען דעם יצר הרע?" אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (סוכה נב.): "לעתיד לבוא מביא הקדוש ברוך הוא ליצר הרע ושוחרטו בפני הצדיקים ובפני הרשעים", ווען משיח וועט קומען וועט דער אייבערשטער שחט'ן דעם יצר הרע אין די אנוועזנהייט פון די צדיקים און די רשעים, "צדיקים נדמה להם כהר גבוה", פאר די צדיקים וועט דער יצר הרע אויסקוקן ווי א ריזיגער בארג, "ורשעים נדמה להם כחוט השערה", און פאר די רשעים - ווי א דינע האר, ביידע וועלן וויינען - די צדיקים און די רשעים; די צדיקים וועלן וויינען און זאגן: "היאך זאלנו לכבש את החרב הגבהה הזו", ווי האבן מיר געהאט די כח אים בייצוקומען?! און די רשעים וועלן וויינען: "היאך לא זאלנו לכבש את חוט השערה הזו", האבן מיר דאס דען נישט געקענט בייקומען! ?

מאך זיך א שיעור אין רבינ'ס ספרים וועסטו האבן כסדר חיזוק אנצוגיין ווייטער אין תורה תפילה.

...

~~~~~

איר קענט מיר געבן חיזוק אויף ליינען קריאת שמע שעל המטה?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

א גרויסן יישר כח פאר אלע חיזוק און עצות, יעדע גוטע זאך וואס איך טו, איז נאר אין זכות פונעם ראש ישיבה שליט"א.

איך וויל זייער ליינען יעדע נאכט קריאת שמע שעל המטה, אבער ס'קומט מיר אן זייער שווער, אפשר קען דער ראש ישיבה שליט"א מיר שרייבן אביסל דברי התעוררות און חיזוק אויף דעם ענין.

יישר כח, משה

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת ויקהל, כ"ב אדר א', שנת תשע"ט לפרט קטן

לכבוד משה נרו יאיר.

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

עס נעמט נישט לאנג צו ליינען קריאת שמע; דאס גאנצע קריאת שמע ליינען נעמט אינגאנצן אפאר מינוט.

ווען מענטשן וואלטן ווען געוואוסט ווי חשוב קריאת שמע שעל המטה איז, וואלט מען מער נזהר געווען אין דעם. חכמינו זכרונם לברכה זאגן (ברכות ה.): "כָּל הַקּוֹרָא קְרִיאַת שְׁמַע עַל מִטְתּוֹ, מְזִיקִין בְּדִילֵין הֵימְנוּ", ווער עס ליינט קריאת שמע פאר ער לייגט זיך שלאפן גייען אלע מזיקים אוועק פון אים; נאך זאגן זיי (שם): "כָּל הַקּוֹרָא קְרִיאַת שְׁמַע עַל מִטְתּוֹ כְּאִילוֹ אוֹחַז חֶרֶב שֶׁל שְׁתֵּי פִיּוֹת בְּיָדוֹ", ווער עס ליינט קריאת שמע פארן גיין שלאפן איז אזוי ווי ער האלט א מעסער וואס איז שארף פון ביידע זייטן און אזוי הרגעט ער אויס אלע מזיקין; זאלסטו פון היינט ליינען קריאת שמע שעל המיטה וועסטו אוועק נעמען אלע שלעכט פון דיר. אויך זאלסטו זיך מתודה זיין ביים ליינען קריאת שמע (אזוי ווי עס איז געדרוקט אינעם נוסח האריז"ל) ווייל רבי נתן זאגט (ליקוטי הלכות, קריאת שמע שעל המטה, הלכה ב) אז ווען א מענטש ליינט קריאת שמע בינאכט פאר ער גייט שלאפן און ער איז זיך דערביי מתודה - "אֵינִי זֶה מְשֶׁם עַד שְׁמוֹחֲלִין לוֹ", איז מען אים מוחל אויף אלע זיינע עבירות.

ברכת המפיל זאגט מען גלייך פאר מען ליינט קריאת שמע אזוי ווי עס איז געדרוקט אין סידור עת רצון.

אויך זאלסטו מקפיד זיין אויף נעגל וואסער, ווייל נעגל וואסער איז א יסוד היסודות אין א אידישע שטוב; גלייך ווען מען שטייט אויף אינדערפרי דארף מען זיך אפגיסן די הענט.

עס זענען דא צוויי טעמים פארוואס מען דארף זיך אפגיסן די הענט ווען מען שטייט אויף אינדערפרי, איין טעם ווייל בשעת מען שלאפט כאפט מען זיך אן וואו מען איז צוגעדעקט און מען ווערט טמא (רא"ש ברכות פרק ט, סימן כג), נאך א טעם (תשובות הרשב"א, חלק א', סימן קצא): ווייל ווען מען שטייט אויף ווערט מען א בריה חדשה, אזוי ווי עס שטייט (איכה ג, כג): "חֲדָשִׁים לְבָקָרִים רַבָּה אֲמוּנָתָךְ", און די ערשטע זאך פאר מיר הייבן אן צו טון אונזער עבודה פארן אייבערשטן דארפן מיר זיך וואשן די הענט, אזוי ווי די כהנים וואס האבן זיך געדארפט וואשן די הענט ביים כוור יעדן צופרי זיך צו רייניגן פאר זיי האבן אנגעהויבן די עבודה אין בית המקדש.

מענטשן מיינען אז נעגל וואסער איז א מנהג וכו' דערפאר איז מען מזלזל אין דעם, אבער דער אמת איז אז עס איז זייער וויכטיג זיך צו וואשן נעגל וואסער. דער זוהר הקדוש זאגט (וישב, קפד): אז בשעת א מענטש שלאפט און זיין נשמה גייט ארויף קומט א רוח טומאה אויפן מענטש, ווען דער מענטש וועקט זיך אויף קומט זיין נשמה צוריק און דעמאלט גייט אוועק די רוח טומאה פון אים, אבער עס בלייבט אויף זיין הענט און טוט זיך נישט אפ נאר דורך נעגל וואסער.

איך שרייב דיר א קליינע תפילה, דאס זאלסטו בעטן יעדן טאג: "הייליגער באשעפער, העלף מיר איך זאל געדענקען צו ליינען קריאת שמע פאר איך גיי שלאפן. העלף מיר איך זאל מיך אנגרייטן נעגל וואסער, אזוי וועל איך זיין אן ערליכער איד.

הייליגער באשעפער, יעדע נאכט ווער איך אזוי פויל, איך דריי מיר אהער און אהין, איך פארברען די נאכט מיט נארישקייטן און נאכדעם פאל איך אריין אין בעט אן קריאת שמע און אן נעגל וואסער; העלף מיר אייבערשטער איך זאל מיך קענען צוזאמנעמען צו גיין שלאפן צייטליך, מיט יראת שמים. העלף מיר אז איך זאל זיך מתודה זיין פאר איך גיי שלאפן און איך זאל זיך קענען מתגבר זיין אויפן יצר הרע וואס מאכט מיר טראכטן: 'מארגן'; 'מארגן וועל איך ליינען קריאת שמע'; 'מארגן וועל איך טון וואס איך דארף יעצט טון'; הייליגער באשעפער העלף מיר איך זאל טראכטן פון תכלית, אז עס קען זיין אז היינט איז מיינ לעצטע טאג בזה העולם, וועל איך ליינען קריאת שמע און זיך מתודה זיין".

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

...

וועט מיר שאטן די הקפדה פון מיין לערערין?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

קודם א דאנק פאר די הערליכע שיעורים.

איך בין א מיידל פון 17 יאר, מיין לערערין שרייט די גאנצע צייט אז זי איז קיינמאל נישט מוחל ווער עס רעדט אינמיטן איר שיעור, אבער די מיידלעך לאכן זיך אויס פון איר.

איך פרובירט צו זיין וואויל און נישט רעדן אדער שטערן, אבער לעצטנס האב זי איינמאל געהייסן עפעס שרייבן, און איך האב נישט געהאט קיין בליי, האט איך געבעטן פון איינעם א בליי, און דעמאלט איז מיין לערערין געווארן אזוי שטארק ברוגז אויף מיר, זי האט מיר געזאגט אז איך זאל אפילו נישט פרובירן צו קומען איר איבערבעטן, ווייל זי איז מיר נישט מוחל.

איך האב זייער מורא פון דעם, אז ס'זאל מיר נישט שאטן פאר א שידוך, פאר קינדער, אדער אנדערע פראבלעמען, אזוי ווי איך האב שוין געהערט אסאך אזעלכע סארט מעשיות.

איך האב שוין גערעדט צו מיין מנהלת און זי מאכט נישט נישט וויסנדיג, און מייען עלטערן זענען אויך נישט באזארגט, אבער איך האב זייער מורא. וואס דארף איך צו טון אין אזא מצב?

א גרויסן יישר כח

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת ויקהל, כ"ב אדר א', שנת תשע"ט לפרט קטן

... תחי'.

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

וויסן זאלט איר אז ביים הייליגן רבי'ן איז די ערשטע זאך געווען "דרך ארץ", און דער הייליגער רבי האט געזאגט: "ווען קסרין און קעניגן וואלטן געוואוסט וואס פאר א דרך ארץ איך לערן מיט מייען מענטשן, וואלטן זיי געשיקט זייערע קינדער לערנען ביי מיר דרך ארץ"; ווייל דער עיקר פונעם מענטש איז די מידות. אויב מען פירט זיך מיט דרך ארץ ווייזט דאס אז דער מענטש איז א וואוילער מענטש, אבער אויב מען פירט זיך אויף מיט חוצפה, מען שטערט די כיתה, דעמאלט זעט מען גלייך אז דער מענטש איז נישט קיין ערליכער מענטש.

דער רבי האט געזאגט: "איך קען יעדן העלפן, אפילו א מענטש וואס איז זייער ווייט פונעם אייבערשטן, חוץ אן עזות פנים"; אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (אבות ה, כ): "עו פְּנִימִים לְגִיהֶנֶם", פאר אן עזות פנים איז דא איין עצה - אים לייגן אין גיהנום; דעריבער בעט איך אייך זייער איר זאלט זיך אויפפירן צו אייערע טיטשערס מיט דרך ארץ, מיט דעם וועט איר זיך איינקויפן א גוטע נאמען און איר וועט טרעפן א גוטע שידוך בקרוב.

זעט זיך צו חבר'ן זיך נאר מיט ערליכע מיידלעך וואס פירן זיך מיט דרך ארץ און צניעות.

איר דארפט נישט מורא האבן וכו'; אז איר וועט זיך אויפפירן איידל פון יעצט און ווייטער וועט אייך אייער טיטשער מוחל זיין און ליב האבן, עס וועט אייך גארנישט שאטן - נישט פאר אייך און נישט פאר אייערע קינדער.

...

איז א פראבלעם צו פליקן די בארד?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך האב זייער הנאה פון די שיינע שיעורים, איר זאגט קלאר און אפן וואס מ'האט צו טון אין לעבן, און דאס איז מיר זייער מחזק אין לעבן.

איך האב געהערט ביי א דרשה ווי איר זאגט נאך פון זוהר הקדוש אז ווען מ'שניידט די בארד, שניידט מען די פרנסה. איך האב זיך צוגעוואוינט צו פליקן די בארד, וויל איך וויסן צי דאס גייט ארויף אויף דעם.

ישר כח

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת ויקהל, כ"ב אדר א', שנת תשע"ט לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר.

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

עס איז כדאי דו זאלסט אריין קוקן אין די ווערטער פון דער הייליגער רבי נתן וואס זאגט (לקוטי הלכות גילוח הלכה ג, אות ב'): "עֲקַר הַדָּת יִשְׂרָאֵל וְעֵקֶר הַיְהוּדוּת תְּלוּי בְּזִקְן וּפְאוֹת", די בארד און פיאות איז אן עיקר פון א איד און פון דאס גאנצע אידישקייט, "וּבְהֶם נִפְרָ הַיְהוּדִי כִּי הוּא מְזַרְע בְּרַף ה', מְזַרְע יִשְׂרָאֵל", און מען דערקענט א איד דורך זיין בארד

און פיארות אז ער איז א אידיש קינד, "ומי שְׁרוּחַ אַחֲרֵת עִמּוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, וְרוּצָה לְכַפֵּר, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּאַלְקֵי יִשְׂרָאֵל", און ווער עס וויל לייקענען אינעם אייבערשטן, "מְחַלֵּת הַכְּפִירָה הוּא, שְׁמִשְׁלִיךְ חֵס וְשְׁלוֹם מֵעַלְיוֹ הַזֶּזֶן וְהַפְּאוֹת", דאס ערשטע זאך וואס ער טוט - אז ער נעמט אראפ זיין בארד און פיארות, "כִּי בְּאֵמֶת כָּל דַּת יִשְׂרָאֵל הֶקְדוּשׁ הוּא תְּלוּי בְּזֶזֶן וּפְאוֹת", ווייל דאס גאנצע אידישקייט איז אנגעהאנגען אינעם בארד און פיארות; קוק נאך דארט מער באריכות.

מען קען זיך נישט פארשטעלן דאס גרויסקייט פון גיין מיט בארד און פיארות; עס איז דא א דיבור פון הייליגן רבי'ן: "וואס האט א מענטש צו זארגן אז ער וועט ליגן מיט די פוס צום טיר (ווען ער וועט זיין א נפטר) מיט זיין בארד און פיארות"; עס איז דאך דא אויבן אין הימל אזויפיל עונשים קשים ומרים, דאך - זאגט דער רבי - אויב מען האט א בארד און פיארות דארף מען נישט זארגן ווייל דאס באגלייט און באשיצט דעם מענטש אויף יענע וועלט, און אויף די וועלט העלפט דאס אויך פאר'ן מענטש און מען איז זוכה דורכדעם צו פרנסה. די בארד ברענגט די שפע פאר'ן מענטש, אזוי ווי עס ווערט אנגערופן אין זוהר הקדוש: 'צִינּוּרוֹת עֲלִיּוֹנִים' - רערן (פייפס) וואס דורך דעם קומט אראפ פון הימל פאר'ן מענטש אלע ברכות, און אז מען שניידט אדער מען פליקט די בארד, שניידט מען אפ אלע רערן (פייפס) פון פרנסה וואס דארף קומען צום מענטש. דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

ווי אזוי שלאפט מען בצניעות?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך בין א מיידל, איך האב געליינט וואס דער ראש ישיבה שליט"א האט געשריבן אין א בריוו אז מ'קען שלאפן אן זאקן [זע די בריוו צום סוף פון דעם בריוו], וואס טוט מען אבער אז די פיס דעקט זיך אויף אינמיטן שלאף? און אויך דארף די האלז פון די נאכט קלייד זיין אינגאנצן פארמאכט?

א גרויסן יישר כח פאר אלע פאר אלע שיעורים און דרשות, איך שעפ דערפון אסאך חיווק און עצות.

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת ויקהל, כ"ב אדר א', שנת תשע"ט לפרט קטן

... תחי'.

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

מען דארף אסאך בעטן דעם אייבערשטן אז מען זאל זוכה זיין צו האבן א געפיל צו צניעות און אז די קינדער זאלן האבן אין דעם א געפיל, זיי זאלן וויסן אז די שענסטע זאך ביי אונז איז צניעות און די גרויסע שרר וואס דער אייבערשטער באצאלט פאר די וואס פירן זיך איידל; אזוי ווי חכמינו זכרוננו לברכה זאגן (במדבר רבה ח, ט): אויפן פסוק (תהילים קכח, ג): "אֲשַׁתְּךָ כְּגִפְּן פְּרִיָּה בְּיַרְכְּתֵי בֵיתְךָ כְּנֵיף כְּשֶׁתְּלִי זֵיתִים סָבִיב לְשִׁלְחָנְךָ", ווען מען פירט זיך בצניעות איז מען זוכה צו ערליכע קינדער: "בְּעֲלֵי מִקְרָא, בְּעֲלֵי מִשְׁנָה, בְּעֲלֵי מַעֲשִׂים טוֹבִים".

ווען מען שלאפט האט מען נישט אן זאקן נאר מען דעקט זיך צו מיט א דעק - דאס איז צניעות; מען דארף געדענקען וואס חכמינו זכרוננו לברכה זאגן (קידושין נד): "לֹא נִתְּנָה תּוֹרָה לְמִלְאָכֵי הַשָּׁרֵת", די תורה איז נישט געגעבן געווארן פאר מלאכים; מען שלאפט צוגעדעקט און אז די פוס דעקט זיך אויף - זאגן שוין חכמינו זכרוננו לברכה (גדרים כז): "אוֹנֵס רַחֲמָנָא פְּטָרִיהּ".

דער אייבערשטער זאל העלפן איר זאלט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

[דער בריוו אויף וואס די אויבדערמאנטע בריוו באציט זיך:

וואס איז די ריכטיגע צניעות ביים שלאפן?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

קודם א ישר כח פאר אייערע שיעורים וואס געבן מיר אזויפיל עצות און חיווק, עס געבט מיר שכל אין לעבן. איד האב אנגעהויבן רעדן צום אייבערשטן, איד האב אנגעהויבן דאווענען אפילו ווען מיר האבן נישט קיין סעמינאר, אזוי ווי יעצט פאר פסח, איד האב אנגעהויבן ליינען קריאת שמע און צוגרייטן נעגל וואסער יעדע נאכט, און נאך פיל מער.

איד וויל פרעגן אויב די צוויי ביינער ביים האלז מעגן זיין אפן ביינאכט ביים שלאפן, און אויך אויב מ'דארף אנטון זאקן ביים שלאפן אויב מ'איז סיי ווי צוגעדעקט מיט די דעקע.

ישר כח פאר אלעס.

א מיידל פון ארץ ישראל

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת צו, ד' ניסן, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... תחי'

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

וואויל איז אייך אז איר געבט אכטונג אויף צניעות; ווען מען פירט זיך איידל און מען גייט אנגעטון איידל - דאס איז שייך און מלא חן, אבער אויב מען גייט נישט אנגעטון איידל און מען פירט זיך נישט אויף איידל דעמאלט איז דער מענטש נישט מכובד.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (סנהדרין דף ט): "רַבִּי יוֹחָנָן קָרִי לִיָּה לְמֵאֵי מַכְבְּדוֹתֵי", רבי יוחנן, ווען ער פלעגט בעטן זיין שמש זאל אים ברענגען זיינע קליידער, פלעגט ער זאגן: 'ברענג מיר די זאך וואס ברענגט מיר "כבוד"; ווייל קליידער איז מכבד א מענטש. ווען א מענטש איז אנגעטון ווי עס דארף צו זיין דעמאלט איז ער מכובד וכו'.

אסאך מיידלעך מיינען אז צניעות איז עפעס א קנס, כאילו מען האט גע'קנס'ט די אידישע טעכטער אז מען דארף גיין אנגעטון איידל. דאס איז די סיבה פארוואס מען זעט נעבעך ווי אידישע טעכטער זוכן אראפ צו ווארפן פון זיך די צניעות, זיי מיינען אז דאס איז א שטראף, אבער באמת איז צניעות בכלל נישט קיין קנס, צניעות איז זייער א שיינע זאך. א בעל חי גייט אן קליידער און עס איז נישט שייך ביי זיי קיין קליידער, דאס זעלבליגע איז ביי די אומות העולם וואס זענען (יחזקאל כג, ט): "אֲשֶׁר בְּשָׂרָהּ מְמוֹרִים בְּשָׂרָהּ", צוגעגליכן צו בעלי חיים; אזוי ווי אברהם אבינו האט געזאגט פאר ישמעאל ווען ער איז געגאנגען שחטן יצחק אבינו (בראשית כב, ה): "שָׁבוּ לָכֶם פֶּה עִם הַחֲמוֹר", זאגן אויף דעם חכמינו זכרונם לברכה (קידושין סח, ט): "עַם הַדּוֹמָה לַחֲמוֹר"; ביי זיי איז נישט קיין חילוק יא אנגעטון נישט אנגעטון, אבער מיר אידן וואס מיר זענען מענטשן אזוי ווי עס שטייט (יחזקאל לד, לא): "וְאַתָּם צְאֵנִי צֵאֵן מִרְעִיתִי, אָדָם אִתָּם, אֲנִי אֶלְהִיכֶם", דער אייבערשטער זאגט איר זענט ביי מיר גערעכענט ווי מענטשן, איר זענט נישט אין מיינע אויגן ווי בהמות, דרש'ענען אויף דעם די הייליגע חז"ל (יבמות סא, א): "אִתָּם קְרוּיִין אָדָם, וְאִין הָעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים קְרוּיִין אָדָם"; דארפן מיר זיין אנגעטון און אכטונג געבן זיך אויפצופירן איידל.

ווען מען שלאפט גייט מען נישט מיט קיין זאקן, נאר מען דעקט זיך צו מיט א דעק - דאס איז צניעות; מען דארף געדענקען וואס חז"ל זאגן (קידושין נד, ט): "לֹא נִתְּנָה תּוֹרָה לְמִלְאָכֵי הַשָּׂרָת", די תורה איז נישט געגעבן געווארן פאר מלאכים; עס איז דא וואס זאגן אז מיידלעך זאלן שלאפן מיט הויזן ווייל די פיס דעקט זיך אויף וכו', אבער עס איז נישט גערעכט, ווייל הויזן פאר א מיידל איז פריצות. מען פרובירט דאס מערסטע צו שלאפן צוגעדעקט און אויב מען דעקט זיך אויף - זאגן שוין חכמינו זכרונם לברכה (נדרים כז, ט): "אוֹנֵס רַחֲמָנָא פְּטָרִיהָ".

...

פארוואס זאגט מען נישט קיין תחנון אום פרייטאג?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

כ'האב פארשטאנען אז דער מנהג אין היכל הקודש איז נישט צו זאגן תחנון פרייטאג ביי שחרית, איינער פון מיינע חברים האט מיר געזאגט אז ס'האט נישט קיין מקור אין הלכה, און ס'איז גאר קעגן די הלכה. וויל איך וויסן אויב דער ראש ישיבה שליט"א קען מיר אנצייכענען דעם מקור צו דעם מנהג.

ישר כח

תשובה :

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת ויקהל, כ"ב אדר א', שנת תשע"ט לפרט קטן לכבוד ... נרו יאיר.

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

עס איז א מנהג ביי חסידים און ביי אנשי מעשה נישט צו זאגן קיין תחנון פרייטאג ערב שבת.

דער הייליגער צאנזער רב זכותו יגן עלינו פלעגט נישט זאגן קיין תחנון ערב שבת אזוי האט זיך אויך געפירט דער הייליגער צדיק רבי צבי הירש מזידיטשוב זכותו יגן עלינו און נאך צדיקים (ליקוטי מהר"ח, סדר התנהגות ערב שבת), ווייל ערב שבת הייבט מען שוין אן צו שפירן דאס ליכטיגקייט פון שבת און אויך דארף מען איינקויפן אלעס פאר שבת. מוהרא"ש זכרונו לברכה האט זיך אויך געפירט נישט צו זאגן קיין תחנון ערב שבת.

ערב שבת דארף מען זיך צוגרייטן צו מקבל זיין דעם גרויסן גאסט - דעם הייליגן שבת - מיט גרויס שמחה און מיט הייליגקייט. ביי צדיקים האט מען געשפירט א הייליגקייט יעדן ערב שבת; מען דערציילט נאך אז ביים הייליגן רבי ר' אלימלך פון ליזענסק זכותו יגן עלינו איז געווען אזא הייליגקייט יעדן ערב שבת אז אפילו די משרתות (די פרויען וואס פלעגן העלפן רוימען און קאכן) פלעגן זיך איבער בעטן יעדן ערב שבת, זיי האבן אנגעהויבן שפירן אזא זיסקייט פונעם שבת אז אלע מחלוקת'ער זענען בטל געווארן.

דער אייבערשטער זאל העלפן אז מיר זאלן זוכה זיין צו מקבל זיין דעם שבת מיט שמחה.

...

פארוואס עסט מען אומשולדיגע בעלי חיים ?

שאלה :

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך וויל פארשטיין פארוואס דער אייבערשטער האט געמוזט באשאפן די וועלט אויף אזא וועג אז מ'זאל מוזן הרג'ענען אומשולדיגע בעלי חיים זיך צו שפיין אויף זיי.

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת ויקהל, כ"ב אדר א', שנת תשע"ט לפרט קטן לכבוד ... נרו יאיר.

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

אז דער אייבערשטער האט באשאפן די וועלט אויף אן אופן אז מען זאל עסן פיש און פלייש אז מען זאל שחט'ן בהמות - איז דאס נישט קיין צער בעלי חיים, די הייליגע תורה ווייסט אויך וואס צער בעלי חיים איז.

אנטלויף פון די אלע נארישע שיטות פון די וועדזשעטעריענס וואס דאס וועט דיר נאר משוגע מאכן און פארדרייען דיין לעבן, און דו וועסט גארנישט האבן פון דעם. ענדערש זאלסטו זיך אריין לייגן אין אמונה; זאלסט חזר'ן טאג און נאכט אז עס גארנישט דא אויסער דעם אייבערשטן, און אלעס וואס מיר זעען איז נאר א פארשטעלאכץ מיט וואס דער אייבערשטער האט זיך אנגעטון; דער אייבערשטער איז אין יעדע זאך - אין דומם, צומח, חיה, מדבר - אלעס איז נאר א פארשטעלאכץ פונעם אייבערשטן, דורכדעם וועסטו האבן א גוטע לעבן. וואויל איז דעם וואס גייט בדרך התורה, דער לעבט א גוט לעבן בזה ובכא.

איך האף אז דו וועסט אנעמען מיינע ווערטער - וועט דיר גוט זיין.

...

מיין ווייב הערט נישט אויף שרייען, זאל איך איבערלאזן?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך בין א אינגערמאן, מיט א שטוב מיט קינדער קע"ה, איך האב אבער זייער א שווערע ווייב. די לעצטע פאר יאר הערט זי נישט אויף צו שרייען אויף מיר און אויף די קינדער א גאנצן טאג. ווען איך קום אהיים פון די ארבעט, אנשטאט צו פארשטיין אז איך דארף אביסל מנוחה נאך א טאג שווערע ארבעט, הערט זי נישט אויף צו שרייען אויף מיר אז איך זאל איר העלפן מיט די שטוב ארבעט.

איך בין געגאנגען מיט איר צו א טערעפיסט, און ער זאגט אז זי האט "בארדערליין דיסארדער", און ס'איז נישטא קיין רפואה פאר דעם. זאל איך איר איבערלאזן?

יחיאל

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת ויקהל, כ"ב אדר א', שנת תשע"ט לפרט קטן
לכבוד יחיאל נרו יאיר.

איך פארשטיי נישט דיין פראגע!

אז דיין ווייב בעט דיר דו זאלסט איר העלפן מיינט דאס אז זי האט מיט די נערוון?!
אנשטאט דו זאלסט רחמנות האבן אויף איר און איר פארשטיין אז זי איז
אויסגעמוטשעט נאכן זיין פארנומען מיט די קינדער א גאנצן טאג - זינגסטו א ניגון אז
זי האט מיט די נערוון?!

עס איז טאקע אמת אז דו ביסט אויך אויסגעמוטשעט פון א גאנצע טאג ארבעט
און דו ווילסט זיך אביסל אפרוען; קען מען דאך טון ביידע, קודם העלפט מען די ווייב
מיט'ן לייגן שלאפן די קינדער, קודם די קליינע און נאכדעם די עלטערע, און שפעטער
בלייבט איבער צייט פאר אביסל מנוחה.

דעריבער בעט איך דיר זייער דו זאלסט פון היינט און ווייטער רחמנות האבן אויף
דיין ווייב און דו זאלסט קוקן אויף איר מיט א גוט אויג; הער אויף צו חזר'ן אז זי האט
מענטל דיסארדערס וכו'. ווי מער דו וועסט זינגען און זאגן די נאמען פון די מחלה וואס
דער טערעפיסט זאגט אז זי ליידיט דערויף וועסטו איר וויי טון, ביז זי וועט טאקע כאפן
א נערוון צוזאמבראך השם ישמרינו. ענדערש זינג איר א ניגון אז זי איז געזונט, זאג איר
אז עס איז גארנישט אז פרוי שרייט, ווייל יעדע מענטש - ווען מען איז אויסגעמוטשעט
- קען זיך פארלירן; אשטאט זוכן אין איר חסרונות זוך אין איר מעלות וועסטו זען ווי
שיין זי וועט רעדן צו דיר.

איך ווייס נישט וואו דו דרייסט זיך, ווער דיין רבי איז און וואס פאר א חסיד דו
ביסט, אבער א ברסלב'ער חסיד ביסטו זיכער נישט, ווייל צו זיין א ברסלב'ער חסיד
דארף מען מכבד זיין די ווייב, העלפן די ווייב און זארגן פאר איר. אזוי האט אונז דער
רבי געהייסן (שיחות הר"ן, סימן רסד): "לְכַבֵּד וּלְיַיְקָר אֶת אִשְׁתּוֹ", אז מיר זאלן האלטן חשוב
און רעדן שיין צו די ווייב. דער רבי האט געזאגט: "הֲלֹא הַנָּשִׁים הֵם סוֹבְלִים צַעַר וְיִסּוּרִים
גְּדוֹלִים מְאֹד מְאֹד מִיְלֻדֵיהֶם", פרויען גיין אריבער זייער שווערע צייטן מיט די קינדער.
זיי ליידין אסאך צער און האבן גרויסע יסורים פון די קינדער, "צַעַר הָעֵבוֹר, וְהַלִּידָה,
וְהַגִּידוּל", די טעג וואס זיי ווארטן וכו' און די צער פון געבוירן און פון אויפצוען,
"פְּאֶשֶׁר דְּדוּעַ לְכָל עַצְם מְכֹאֲבָם וְצַעֲרָם וְיִסּוּרֵיהֶם, בְּכֻמָּה אֹפְנִים הַקָּשִׁים וּכְבֵּדִים מְאֹד
מְאֹד וְכוּ' וְכוּ'", וואס איז נישט גרינג, און יעדער איינער ווייסט ווי שטארק זיי ליידין;
דארפאר האט דער רבי געהייסן און געווארנט אז מיר זאלן אכטונג געבן אויף שלום

בית, דאס האט מוהרא"ש געלערנט מיט אונז פופציג יאר אין איין צי, אז מיר זאלן אכטונג געבן אויף אונזערע ווייבער.

בעט איך דיר דו זאלסט תשובה טון און אויפהערן זינגען דעם אלטן ניגון מאכנדיג איר שפירן ווי זי איז נישט געזונט, און דו זאלסט איר העלפן מיט וואס דו קענסט. דער אייבערשטער זאל דיר געבן שכל צו וויסן ווי אזוי צו לעבן מיט א ווייב.

...

מעג מען עסן א קענדי פאר קידוש אדער הברלה?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

א גרויסן יישר כח פאר די הערליכע שיעורים. איך האב היינט געהערט אין א גמרא שיעור ווי דער ראש ישיבה שליט"א האט גערעדט איבער די הארבקייט פון עסן פאר הברלה, אז מ'באקומט א מחלה אין די האלז רחמנא ליצלן. האב איך געוואלט פרעגן אויב א [ricola] קענדי מעג מען יא, ווייל אסאך מאל קומט אויס אז איך דארף ווארטן זייער לאנג ביז איך קען הערן הברלה. און די זעלבע וויל איך וויסן אויב מ'מעג נעמען א קענדי אין מויל פרייטאג צו נאכטס פאר קידוש, אויב מ'דארף ווארטן א לאנגע צייט.

יישר כח, נישטא גענוג ווערטער צו באדאנקען פאר אלע שיעורים.

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת ויקהל, כ"ב אדר א', שנת תשע"ט לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר.

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

פאר קידוש טאר מען נישט עסן, אויך טאר מען נישט טרינקען - אפילו וואסער (שלחן ערוך אורח חיים סימן רע"א, סעיף ד), אזוי אויך טאר מען נישט עסן פאר מען מאכט הברלה (שם סימן רצ"ט, סעיף א).

אז דו ביסט הונגעריג פרייטאג צו נאכטס זאלסטו גלייך אהיים גיין מאכן די סעודה, אזוי ווי דער שלחן ערוך פסק'נט (שם סימן רע"א, סעיף א): "כְּשֶׁבָא לְבֵיתוֹ יִמְהַר לְאָכַל מִיָּד", שבת בינאכט דארף מען גלייך אהיים גיין מאכן די סעודה; אנשטאט שמועסן אין שול פון דברים של מה בכך, גיי אהיים שמועס מיט דיין ווייב און קינדער פון די סדרה, פון צדיקים; פארצייל זיי מעשיות פון תפילה.

אזוי אויך מוצאי שבת זאלסטו נישט עסן גארנישט פאר הבדלה, עס ווערט געברענגט פון אריז"ל (עיין בליקוטי מהרי"ח סדר הבדלה מוצאי שבת; כף החיים סימן רצ"ט סעיף קטן ו) אז אפילו וואסער זאל מען נישט טרינקען פאר הבדלה.

עס איז זייער וויכטיג זיך צו מאכן א שיעור אין הלכה כדי מען זאל וויסן ווי אזוי זיך צו פירן; דער הייליגער רבי האט געזאגט (שיחות הר"ן, סימן כט): "כָּל אִישׁ יִשְׁרָאֵלִי מִחֵיב לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם יוֹם פּוֹסְקִים, וְלֹא יַעֲבֹר", יעדער איד איז מחויב צו לערנען יעדן טאג הלכה, "וְאִם הוּא אָנוֹס וְאֵין לוֹ פְּנָאֵי, יִלְמַד עַל כָּל פְּנִים אֵיזָה סְעִיף "שְׁלַחַן עָרוּף" בְּאֵיזָה מְקוֹם שֶׁהוּא, אֲפִילוֹ שְׁלֹא בְּמְקוֹמוֹ שֶׁהוּא עוֹמֵד עִמָּה בְּשְׁלַחַן עָרוּף", און אויב מען האט נישט קיין צייט וכו' זאל מען לערנען כאטשיג איין הלכה אפילו נישט כסדרן מען ער האלט וכו', "כִּי צָרִיף לְלַמֵּד אֵיזָה דִּין בְּ"שְׁלַחַן עָרוּף" בְּכָל יוֹם יוֹם כָּל יְמֵי חַיָּיו", ווייל מען איז מחויב צו לערנען יעדן טאג הלכה.

הלכה איז געווען ביים רבי'ן דער וויכטיגסטער שיעור. דער רבי האט געזאגט (שם) אז הלכה קומט פאר אלע אנדערע שיעורים, "כִּי עַל יְדֵי חֻטָּאִים נִתְעַרְב טוֹב נְרָע", ווייל דורכדעם וואס א מענטש זינדיגט מישט ער אויס גוטס מיט שלעכטס; ער ווייסט נישט וואס איז גוט און וואס איז שלעכט, אויף שלעכטס זאגט ער אז דאס איז טוב, און אויף גוטס זאגט ער אז דאס איז רע; די עצה אויף דעם איז, צו לערנען הלכה, "וְעַל יְדֵי לְמוּד פּוֹסֵק, שְׂמִכְרָר הַכֶּשֶׁר וְהַפְּסוּל הַמֵּתָר וְהָאֶסוּר הַטְּהוֹר וְהַטְּמֵא, עַל יְדֵי זֶה נִתְבָּרַר וְנִפְרָשׁ הַטּוֹב מִן הַרָע", ווייל ווען מען לערנט הלכה זעט מען גלייך וואס איז גוט און וואס איז שלעכט, וואס מעג מען טון און וואס טאר מען נישט טון.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

אפשר שאדט מיר א שידוך וואס איז נישט געווארן?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

קודם כל מוז איך זיך באדאנקען פאר אלע שיעורים און חיזוק, ס'האט ממש געטוישט מיין לעבן, דער אייבערשטער זאל איך באצאלן מיט אלעם גוטס.

איך בין א ווייבל, כ'האב חתונה געהאט פאר עטליכע יאר צוריק, איך האב ב"ה א טייערער מאן, און מיר האבן ב"ה א הערליך לעבן.

איך האב אבער א שווערע זאך וואס ליגט מיר אויף די געוויסן, פאר איך בין א כלה געווארן, האט מען מיר אנגעטראגן א צווייטע שידוך, למעשה בין איך נישט געווען צופרידן דערפון, און נאך עטליכע בעשא'ס האב איך געזאגט פאר'ן שדכנ'טע אז איך וויל נישט דעם שידוך, און דער שידוך איז טאקע נישט געווארן.

די שדכנ'טע איז אבער געווען א קרוב מיט זיי, און זי האט מיר זייער פרובירט צוצורעדן איך זאל יא טון דעם שידוך, און זי האט איינגערעדט די אנדערע זייט אז מ'האלט שוין אט אט ביים ענדיגן דעם שידוך, און זיי האבן שוין אפילו געקויפט צירונגען. אבער למעשה איז דער שידוך נישט געווארן, ווייל איך האב נישט געוואלט.

דער בחור איז דערווייל נאכנישט קיין חתן, און איך האב געהערט אז ער איז זייער אנגעווייטאגט, און איך האב מורא אז דאס שאדט פאר מיר, אז איך האב נאכנישט זוכה געווען געהאלפן צו ווערן מיט קינדער. איך האב שווערע שולד געפילן פון דעם.

איך בעט זייער אז דער ראש ישיבה זאל מיר ענטפערן וואס איך קען יעצט טון וועגן דעם.

א גרויסן יישר כח

תשובה :

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת ויקהל, כ"ב אדר א', שנת תשע"ט לפרט קטן

מרת ... תחי'.

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

איבער בעטן דארף מען נאר איינעם וועם מען האט וויי געטון, אבער אין דעם פאל וואס איינער האט אויסגעטראכט א מעשה אז איר זענט זיין כלה און ער איז פון דעם בצער האט דאס גארנישט מיט אייך צו טון.

דאס איז דאך די סיבה פארוואס דער בחור און מיידל דארפן זיך טרעפן פאר מען מאכט דעם שידוך - כדי זיי זאלן זען צי זיי ווילן גיין ווייטער אדער נישט; כל זמן מען פארמאכט נישט דעם שידוך האט קיינער נישט מיטן צווייטן. אז דער שדכן האט געזאגט פאר די אנדערע זייט אז מען גייט ווייטער מיטן שידוך וכו' האט דאס גארנישט מיט אייך וכו'; אסאך שדכנים זוכן ווי שנעלער צו שטופן שידוכים און געבן נישט די מעגליכקייט פאר'ן בחור און מיידל צו זאגן וואס זיי שפירן, און אסאך מאל פאסירט נאכדעם נישט גוטע זאכן, ווען איינער שפירט אז מען האט אים אריין געצווינגען וכו'.

דאס איז מעשה שטן וואס פארגינט אייך נישט אייער שיינ לעבן מיט אייער מאן, דערפאר ברענגט ער אייך אריין אלטע מעשיות וכו' וכו'; קלאפט אייך ארויס פון קאפ דעם גאנצן סיפור, דאס האט גארנישט מיט אייך צו טון.

דאנקט און לויבט דעם אייבערשטן אויף די גרויסע נס וואס איר האט, אז איר האט א מאן און איר לעבט א גוט לעבן, דורכדעם וועט דער אייבערשטער טון מיט אייך נאך גרויסע ניסים. דער הייליגער רבי אלימלך זכותו יגן עלינו זאגט: "ווען א מענטש האט א נס, זאל ער דאס דערציילן פאר יעדן איינעם, דאס וועט מאכן אז דער אייבערשטער זאל מאכן מיט אים נאך ניסים".

דער אייבערשטער זאל העלפן איר זאלט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

ווי אזוי קריכט מען ארויס פון שמוץ?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך בין ליידער אריינגעפאלן אין א שרעקליכע עדיקשאן [צוגעבינדענדיג] צו שמוץ. דער ראש ישיבה שליט"א האט עפעס אן עצה פאר מיר?

ישר כח

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת ויקהל, כ"ב אדר א', שנת תשע"ט לפרט קטן לכבוד ... נרו יאיר.

אודאי האב איך אן עצה פאר דיר.

נעם די עצה פון הייליגן רבי'ן וואס האט געזאגט (שיחות הר"ן, סימן יט): "אֲפִילוֹ אוֹתָן הָאֲנָשִׁים הִרְחוּקִים מִן הַקִּדְשָׁה מְאֹד, שְׁנֵלְפָדוּ בְּמִצְוֵה רָעָה", אפילו א מענטש וואס איז זייער ווייט פון קדושה, ער טוט עבירות רחמנא לצלן, "עַד שֶׁרְגִילֵין בְּעִבְרוֹת חֵס וְשְׁלוֹם, רַחֲמָנָא לְצַלָן", און ער איז שוין אזוי צוגעוואוינט צו טון די עבירות אז ער קען זיך נישט אפקלעבן דערפון, "אַף עַל פִּי כֵן, הִפְתָּ שֶׁל הַתּוֹרָה גְדוּל כָּל כָּף, עַד שֶׁיְכוּלָה לְהוֹצִיא אוֹתָם מִן הָעִבְרוֹת שֶׁרְגִילֵין בָּהֶם חֵס וְשְׁלוֹם", מיט דעם אלעם איז די כח פון תורה אזוי גרויס, "וְאִם יַעֲשׂוּ לָהֶם חֶק קְבוּעַ וְחִיּוּב חֲזָק לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם וְיוֹם כָּף וְכָף, יִהְיֶה אִיָּהּ שִׁיחָהּ, בְּוֵדָא יִזְכּוּ לְצִאת מִמִּצְוֹתֵם הִרְעָה עַל יְדֵי הַתּוֹרָה, פִּי כַח הַתּוֹרָה גְדוּל מְאֹד", אז אויב וועט ער זיך מאכן א קביעות צו לערנען יעדן טאג "כך וכך" וועט ער סוף כל סוף ארויס גיין פון זיין עדיקשן, די כח פון תורה איז אזוי גרויס אז עס נעמט ארויס דעם מענטש פון זיין שלעכטס.

זאגן משניות איז די עצה פאר אלע וואס זענען נעבעך אריין געפאלן אין די עבירה פון פגם הברית – הוצאת זרע לבטלה רחמנא לצלן; נאר דאס קען העלפן דעם מענטש. אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (מכילתא דריסע, פרשה א) דער אייבערשטער זאגט פאר די אידן: אָמַר לֹו הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִשְׁחָה: אָמַר לְהֵם לְיִשְׂרָאֵל, "דְּבַרֵי תוֹרָה שְׁנַתַּתִּי לְכֶם רְפוּאָה הֵם לְכֶם, חַיִּים הֵם לְכֶם", שְׁנֵאמַר: כִּי חַיִּים הֵם לְמוֹצָאֵיהֶם, וְאוֹמַר: רְפוּאוֹת תְּהִי לְשִׁרְךָ וְשִׁקּוּי לְעֲצָמוֹתֶיךָ, אז מען לערנט תורה ווערט מען אויסגעהיילט פון אלע מחלות וחלאים רעים.

וויסן זאלסטו אז עס נישט דא קיין מחלה וואס עס זאל נישט זיין דערויף א רפואה; עס איז נישט דא קיין 'עדיקשן' פון וואס מען קען נישט אויסגעהיילט ווערן, אזוי ווי די הייליגע חכמים זאגן (תנחומא נח, ח): "אֵינן מִכָּה בְּעוֹלָם שְׂאִינן לָהּ רְפוּאָה", פון יעדע קרענק קען מען זיך אויסהיילן, וואס איז די רפואה פאר'ן יצר הרע? "רְפוּאָתוֹ שֶׁל יֵצֵר הָרַע, תְּשׁוּבָה", אז מען זאל תשובה טון; דערפאר זאלסטו אננעמען די עצה פון רבי'ן און הייב אן זאגן משניות. אפילו דו פארשטייסט נישט וואס דו לערנסט, דו שפירסט ווי דו טוסט גארנישט אויף מיט דעם, דאך זאלסטו ווייטער זאגן די ווערטער אן קיין טעם, זאלסט נישט קוקן אויף די אלע מחשבות נאר זאלסט ווייטער ממשיך זיין צו זאגן די ווערטער. אויך זאלסטו זיך מאכן א שיעור אין גמרא; דער הייליגער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ריד): "תְּלַמּוּד" גִּימְטוּרְיָא שֶׁל הַקְּלִיפָה הַמְּחַטְאֵת אֶת הָאָדָם בְּפָגַם הַבְּרִית שְׁנִקְרָאת "לִילִית", ווען א מענטש לערנט גמרא פארברענט ער די קליפה וואס ווארפט אראפ א מענטש אין פגם הברית.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (קידושין ל): דער אייבערשטער זאגט: "בְּרָאתִי יֵצֵר הָרַע", איך האב באשאפן דעם יצר הרע, "וּבְרָאתִי לֹו תוֹרָה תְּבַלִּין", אבער איך האב א רפואה פאר'ן יצר הרע, דאס איז די הייליגע תורה וואס איז א מעדיצין קעגן אים, וְאִם אַתֶּם עוֹסְקִים בְּתוֹרָה אֵינן אַתֶּם נִמְסְרִים בְּיָדוֹ", אויב לערנט איר תורה וועט איר נישט זיין אונטער די הענט פונעם יצר הרע, וְאִם אֵינן אַתֶּם עוֹסְקִין בְּתוֹרָה, אַתֶּם נִמְסְרִים בְּיָדוֹ", אבער אויב לערנט מען נישט קיין תורה איז מען אונטער אים.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט זוכה זיין צו תשובה טון.

...

וואס טוט מען אז מען קען נישט רעדן צום אייבערשטן?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך בין א מיידל, און די איינציגסטע זאך וואס האלט מיר ביי אידישקייט און ביים אייבערשטן איז נאר די שיעורים פונעם ראש ישיבה שליט"א.

איך האב זייער א שווערע און ביטערע לעבן, איך בין פול מיט יסורים און דעפרעסיע כסדר, און איך האב נישט קיין שום געפיל צו לעבן, איך ווייס נישט פארוואס איך לעב, איך ווייס נישט פארוואס איך בין געבוירן געווארן אויף דער וועלט, פארוואס בין איך אראפגעקומען דא זיך צו מוטשען מיט אזויפיל צרות און יסורים?

פארוואס האט דער אייבערשטער זיך אזוי פארלייגט אויף מיר? אין די מצב אין וואס איך בין, ווי אזוי וועל איך קענען חתונה האבן? ווי אזוי וועל איך קענען אויפציען קינדער? אין די צייט וואס איך בין אזוי דעפרעסט, איך בין אזוי פיל מיט נעגאטיווע געפילן.

דער ראש ישיבה שליט"א וועט מיר ווארשיינליך ענטפערן צו מאכן התבודדות, צו רעדן צום אייבערשטן, אבער דער יצר הרע לאזט מיר נישט אפ, איך קען ממש נישט עפענען דאס מויל און ארויסרעדן אפילו איין אות צום אייבערשטן. ווען איך וויל אנהויבן רעדן צום אייבערשטן, ווער איך ממש שטום, די מויל איז מיר פארקלעבט.

ביטע העלפט מיר.

א גרויסן יישר כח

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת ויקהל, כ"ג אדר א', שנת תשע"ט לפרט קטן ... תחי'.

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

איך בעט אייך זייער שטארק איר זאלט אריין נעמען אין זיך די אמונה אז דער אייבערשטער פירט די וועלט, דורכדעם וועט אייך בעסער ווערן. ווייל ווי מער א מענטש נעמט אריין אין זיך די אמונה; ער ווייסט אז עס איז גארנישט דא אויף דער וועלט אויסער דעם אייבערשטן, דער אייבערשטער איז מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין, וְסוֹכֵב כָּל עֲלָמִין, וּבְתוֹף כָּל עֲלָמִין, אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלִעְדֵּי וְתַבְרֵךְ כָּלֵל, דאן לעבט ער א זיסע לעבן.

מוהרא"ש זכרונו לברכה האט פארפאסט א ניגון אויף די ווערטער אלץ בחור ווען ער פלעגט גיין אין וואלד רעדן צום אייבערשטן און ער האט מורא געהאט צו זיין אליינס

אין וואלד, צוליב די חיות וכו', האט ער זיך אונטער געזינגען די ווערטער: "מִמְלָא כָּל עֲלָמִין, וְסוּכַב כָּל עֲלָמִין, וּבְתוֹף כָּל עֲלָמִין, אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעְדֵּי וְיִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אֶלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם", ער האט דאס גע'חזר'ט אן א שיעור מאל, ביז ער האט שוין נישט געהאט קיין שום פחד פון קיינעם; פון דעם איז געווארן די שיינע ניגון אויף די ווערטער.

אז איר ווילט ארויס גיין פון אייער דעפרעסיע דארפט איר אויפזוכן דאס גוטס אין זיך; דער רבי האט אונז געגעבן א וועג פון טראכטן, מען זאל קוקן אויף די ניסים וואס דער אייבערשטער טוט. דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קצ"ח): דוד המלך האט שטענדיג געזוכט עפעס גוטס אויף וואס ער קען דאנקען דעם אייבערשטן, אפילו ווען דער אייבערשטער האט געברענגט אויף אים שלעכטס האט ער געזוכט אין די שלעכטס עפעס גוטס. אזוי ווי דוד המלך דאנקט דעם אייבערשטן (תהלים ד, ב): "בְּצַר הִרְחַבְתָּ לִי", רבונו של עולם איך דאנק דיר אויף דעם וואס אין די צרה האסטו מיר ברייט געמאכט.

עס איז געווען א ברסלב'ער חסיד מיטן נאמען ר' אהרן קובליטשער זכרונו לברכה (דער שווער פון הרב החסיד רבי לוי יצחק בענדער זכרונו לברכה), דער ר' אהרן איז געווען זייער א פרייליכער איד, ער איז שטענדיג ארום געגאנגען מיט א שמייכל אפילו ער איז געווען א עני ואביון און עס איז ממש נישט געווען וואס אריין צו נעמען אין מויל ביי אים אין שטוב. זיין ווייב פלעגט אים כסדר פרעגן: "אהרן, פארוואס ביסטו פרייליך, מיר האבן דאך גארנישט?!" פלעגט ער איר שטענדיג ענטפערן: "דו גלייבסט דאך עס וועט נאך זיין גוט אמאל, נו, איך בארג אויס שמחה פון דעמאלט אויף יעצט; יעצט האבן מיר טאקע גארנישט, אבער עס וועט נאך גוט זיין, און דעמאלט וועלן מיר האבן מיט וואס זיך צו פרייען, דערפאר בארג איך שוין אויס אביסל פון די שמחה פון דעמאלט".

איר שרייבט אז איר קענט נישט עפענען דאס מויל צו רעדן צום אייבערשטן, דאס איז ווייל איר טראכט נאר פון אייער שלעכטס, אז איר וועט אנהייבן זוכן דאס גוטס אין זיך, איר וועט קוקן אויף די חסדים וואס דער אייבערשטער טוט מיט אייך, אויך אז איר וועט גלייבן אז איר וועט ארויס גיין פון אלע שוועריקייטן און איר וועט ווערן פרייליך - דאן וועט איר שוין קענען רעדן צום אייבערשטן און אים אלעס קענען דערציילן.

דער אייבערשטער זאל אייך העלפן איר זאלט קוקן אויף דאס גוטס אין אייער לעבן.

...

וואס ענטפער איך אויף די טענות אויפ'ן סדר דרך הלימוד ?

שאלה :

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

א גרויסן יישר כח פון טיפן הארצן פאר אלע שיעורים און חיוזוק, ס'האט מיר באמת געטוישט דאס לעבן צום גוטן, איך האב נישט גענוג ווערטער צו קענען אראפשרייבן מיינע געפילן ווי אזוי איך בין ממש געווארן א נייער מענטש פון די שיעורים.

בפרט פונעם סדר דרך הלימוד פון רבי'ן, לויט ווי מוהרא"ש זי"ע האט עס ערקלערט, וואס דאס האט מיר געמאכט לערנען יעדן טאג די הייליגע תורה.

לעצטנס האט מיר אבער מבלבל געווען איבער דעם, אז דאס איז נישט די ריכטיגע וועג צו לערנען, ער האט מיר געברענגט א ראייה פון ר' אברהם ב"ר נחמן זי"ע וואס שרייבט אין כוכבי אור אז מ'מוז יא פארשטיין פשוט פשוט פון וואס מ'לערנט, און אויב נישט הייסט עס נישט געלערנט.

איך האב אים נישט געהאט וואס צו ענטפערן אויף דעם, וויל איך פרעגן דעם ראש ישיבה שליט"א, וואס איז באמת מיינ ראש ישיבה וואס האט מיר געלערנט א וועג אין לעבן, וואס איז טאקע פשוט דערפון.

יישר כח

תשובה :

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת ויקהל, כ"ג אדר א', שנת תשע"ט לפרט קטן לכבוד ... נרו יאיר.

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

איך פריי זיך זייער צו הערן אז דו ביסט זיך מחי' מיטן הייליגן רבינ'ס ווערטער, און אז דיין לעבן האט זיך געטוישט, דו ביסט ממש געווארן א נייע מענטש. בפרט אז דו האסט אנגענומען דעם סדר דרך הלימוד פון רבי'ן און דורך דעם לערנסטו תורה יעדן טאג.

דער סדר דרך הלימוד פון רבי'ן איז אזא שיינע מתנה, און ווער עס נעמט דאס אן בתמימות ופשיטות קען זוכה זיין דורך צו גיין די גאנצע תורה אן א שיעור מאל. עס איז כדי דו זאלסט אריין קוקן וואס דער רבי זאגט (שיחות הר"ן, סימן עו): "טוב ללמד במהירות ולבלי לרקודק הרבה בלמודו. רק ללמד בפשיטות בנריות ולבלי לבלבל דעתו הרבה בשעת למודו מענין לענין, רק יראה להבין הדבר בפשיטות במקומו", עס איז גוט מען זאל זיך צוגעוואוינען צו לערנען שנעל און נישט מדקדק זיין צופיל בשעת מען לערנט,

נאר זען צו פארשטיין דעם פשטות הפשט, "וְאִם לְפַעְמִים אֵינוּ יָכוֹל לְהִבִּין דְּבַר אֶחָד, אַל יַעֲמֵד הַרְבֵּה שָׁם וַיִּנְיַח אוֹתוֹ הָעֵנָן וַיִּלְמַד יוֹתֵר לְהִלָּן", און אויב מען פארשטייט נישט זאל מען נישט פארברענגען אסאך צייט אויף דעם ענין, ענדערש זאל מען גיין ווייטער, "וְעַל-פִּי הָרֵב יָדַע אַחֲר־כֶּף מִמִּילָא מַה שְּׁלֹא הָיָה מִבֵּינֵי בִתְחִלָּה, כְּשִׁילְמַד כֶּסֶדֶר בְּזִרְיוֹת לְהִלָּן יוֹתֵר", און אז מען לערנט אסאך וועט מען שפעטער פארשטיין וואס מען האט פריער נישט אזוי גוט פארשטאנען.

דער רבי זאגט דארט ווייטער: "שְׂאִינְ צְרִיכִין בְּלִמּוּד רַק הָאֲמִירָה לְבָד - לומר הַדְּבָרִים כֶּסֶדֶר", אפילו מען פארשטייט גארנישט זאל מען זאגן די ווערטער, "וּמִמִּילָא גִבִּין", און ביים סוף וועט מען פארשטיין. "וְלֹא יִבְלָבֵל דְּעִתּוֹ בִּתְחִלַּת לַמּוֹדוֹ שְׂיִרְצָה לְהִבִּין תְּכַף, וּמִחֲמַת זֶה יִקְשֶׁה לוֹ הַרְבֵּה תְּכַף וְלֹא גִבִּין כָּלָל. רַק יִכְנִיס מִחוּ בְּהַלְמוּד וַיֹּאמֶר כֶּסֶדֶר בְּזִרְיוֹת וּמִמִּילָא גִבִּין", מען זאל נישט ווערן צעבראכן ווען מען זעט אז מען פארשטייט נישט וואס מען לערנט, וואס דאס אליינס - אז מען וויל גלייך פארשטיין - מאכט אז עס זאל זיין שווער צו פארשטיין דאס לערנען, נאר מען זאל בלויז זאגן די ווערטער כסדרן און מען וועט שוין פון זיך אליינס פארשטיין, "וְאִם לֹא גִבִּין תְּכַף גִּבִּין אַחֲרֵי כֶּף, וְאִם יִשְׁאַרוּ אֵיזָה דְּבָרִים, שְׂאֵף עַל פִּי כֵן לֹא יוּכַל לַעֲמֹד עַל פְּנֵיתוֹ - מַה בְּכֶף?" און אויב מען פארשטייט נישט דעם ערשטן מאל, וועט מען עס פארשטיין ביים צווייטן מאל; און אויב מען וועט נישט פארשטיין דעם צווייטן מאל איז אויך גארנישט, "כִּי מַעֲלַת רַבּוּי הַלְמוּד עוֹלָה עַל הַכֹּל, וּכְמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה: 'לְגַמּוֹר, וְהִדְר לְסִבּוֹ, וְאֵף עַל גֵּב דְּלֹא יָדַע מַה קָאָמַר' שְׁנֵיאָמַר: 'גְּרָסָה נִפְשֵׁי לְתַאֲבָה", ווייל חכמינו זכרונם לברכה זאגן, אז א מענטש זאל קודם אסאך זאגן די ווערטער פון די הייליגע תורה, אפילו ער פארשטייט נישט וואס ער לערנט, און דערנאך זאל ער לערנען צו פארשטיין, "כִּי עַל יְדֵי רַבּוּי הַלְמוּד שְׂיִלְמַד בְּמַהִירוֹת, וַיִּזְכָּה לְלַמַּד הַרְבֵּה, עַל יְדֵי זֶה יִזְכָּה לַעֲבֹר כְּמָה פְּעָמִים אֵלּוֹ הַסְּפָרִים שְׁלֹמֵד, לְגַמְרָם, וְלַחֲזֹר לְהִתְחִיל, וּלְגַמְרָם פְּעַם אַחֲרֵי פְּעַם, וְעַל יְדֵי זֶה מִמִּילָא גִבִּין וְכוּ'", ווייל אז מען געוואוינט זיך צו צו לערנען שנעל, קען מען זוכה זיין צו לערנען זייער אסאך; מען איז זוכה איבערצוגיין יעדע זאך זייער אסאך מאל, ביז מען איז זוכה דאס צו פארשטיין.

רבי נתן זאגט דארט: "וְדַבֵּר הַרְבֵּה מְאֹד בְּעֵנָן זֶה, וְאִי אֶפְשָׁר לְבָאֵר דְּבָרִים אֵלּוֹ בְּכֶתֶב הַיִּטֵּב, אֲבָל בְּאֵמַת הוּא דִּרְךָ עֲצָה טוֹבָה מְאֹד בְּעֵנָן הַלְמוּד, כִּי עַל יְדֵי זֶה יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְלַמַּד הַרְבֵּה מְאֹד, לְגַמְרָם כְּמָה וְכְמָה סְפָרִים, וְגַם יִזְכָּה לְהִבִּין הַדְּבָרִים יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר הָיָה לוֹמֵד בְּדִקְדוּק גְּדוּל, כִּי זֶה מִבְּלָבֵל מְאֹד מִן הַלְמוּד", דער רבי האט זייער אסאך

גערעדט פונעם דרך הלימוד, אז מען זאל נישט זוכן צו פארשטיין גלייך ווען מען לערנט, נאר מען זאל לערנען אסאך און פארשטיין, ביז מען וועט זוכה זיין צו פארשטיין. ווען מען לערנט אויף דעם סדר דרך הלימוד איז מען זוכה אנצוקומען אסאך מער ווי ווען מען לערנט שטייט און מען קלערט אריין אין יעדע ווארט, וואס דאס שטערט נאר דאס לערנען, "וְכִכְמָה בְּנֵי אָדָם פְּסָקוּ מִלְמוּדָם לְגַמְרֵי עַל יְדֵי רַבּוּי הַדְּקֻדּוּקִים שְׁלָהֶם, וּמְאוּמָה לֹא נִשְׁאַר בֵּינָם", און זייער אסאך מענטשן האבן אינגאנצן אויפגעהערט צו לערנען צוליב דעם וואס זיי האבן געלערנט און געקוועטשט וכו'.

"אָבֵל כְּשִׁירְגִיל עֲצָמוּ לְלַמֵּד בְּמַהֲיֹרוֹת פְּנִזְכָּר לְעִיל - בְּלֵי דְקֻדּוּקִים הַרְבֵּה, הַתּוֹרָה תִּתְקַיֵּם בְּיָדוֹ, וְיִזְכֶּה לְלַמֵּד הַרְבֵּה מְאֹד, גְּמָרָא וּפּוֹסְקִים כְּלָם, וְתַנְ"ךְ וּמְדַרְשִׁים וְסִפְרֵי הַזוֹהַר וְקַבְלָה, וְשְׁאָר סִפְרִים כְּלָם", אבער אז א מענטש געוואוינט זיך צו צו לערנען שנעלערהייט - אזוי ווי אויבן דערמאנט, וועט ער זוכה זיין צו לערנען זייער אסאך; ער וועט לערנען די גאנצע תורה - גמרא מיט אלע פוסקים, תנ"ך מיט אלע מדרשים, און זוהר הקדוש, "וּכְבָּר מְבֹאָר שִׁיחֲתוּ שְׁל רַבְּנֵי זְכוּרֹנוֹ לְכַרְכָּה, שְׁטוֹב לְאָדָם שִׁיעֵבֵר בְּחַיֵּיו בְּכָל הַסִּפְרִים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה", אזוי ווי דער רבי האט געוואלט, אז מיר זאלן דורך לערנען כל התורה כולה. עיין שם.

אנשטאט רעדן און זיך טענה'ען מיט חברים וכו' קענסטו אין די צייט ענדיגן נאך א מסכתא און נאך א מסכתא. א שאד צו טענה'ען מיט מענטשן בכלל, בפרט וועגן דעם סדר דרך הלימוד, אזוי ווי מוהרא"ש זכרוננו לברכה שרייבט אין די צוואה (אות יג): "וּכְשִׁתְּגִיעוּ לְעוֹלָם הַאֲמֵת, אֲזַ תִּינָכְחוּ צְדָקַת "סֵדֶר דְּרַךְ הַלִּימוּד" שֶׁל רַבֵּינוּ ז"ל", ווען איר וועט אריין קומען אויף יענע וועלט וועט איר זיך איבערצייגן די ווארהייט פונעם הייליגן רבינ'ס 'סדר דרך הלימוד', "וְעַל כֵּן מָה וְלָמָּה לָכֶם לְהִתְנַפֵּחַ?! " אויב אזוי פארוואס זאלט איר זיך טענה'ען מיט מענטשן? "טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי טוֹב הַשֵּׁם, הַרְגִּילוּ עֲצָמְכֶם לָזֶה וְאֲז תִּרְאוּ וְתִרְגְּשׁוּ כָּל מִינֵי טַעֲמִים בְּחַיֵּיכֶם", געוואוינט אייך צו צו לערנען לויט דעם סדר דרך הלימוד, דעמאלט וועט איר זען און שפירן אלע טעמים אויף די וועלט, "כִּי הַתּוֹרָה הִיא חַיּוּתֵנוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, חַיּוּת גְּשָׁמִי וְחַיּוּת רוּחָנִי", ווייל די תורה איז אונזער לעבן אויף די וועלט און אויף יענע וועלט, די תורה געבט אונז לעבן סיי בגשמיות און סיי ברוחניות, "אֲשֶׁרֵי מִי שְׁאַיְנוּ מְטַעָה עֲצָמוּ בְּזֶה הָעוֹלָם כְּלָל, וְיִוָּדַע אֲשֶׁר עֵיקַר הַלִּימוּד הוּא רַק לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ וְלִוְמַד עַל מְנַת לְקַיֵּים מְצוּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ וְלַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לֹו יִתְבָּרַךְ", וואויל איז דעם מענטש וואס לאזט זיך נישט נארן און ווייסט אז דער עיקר לימוד התורה איז צו טון דעם רצון פונעם אייבערשטן, עיין שם.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

איך האב א ביטער לעבן, ווי אזוי קרייך איך ארויס פון שמוץ?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

וואס טו איך? איך פאל און איך זינק אין שמוץ, און איך זע נישט קיין וועג ווי אזוי ארויסצוקריכן דערפון. איך האלט שוין נאכ'ן הערן הונדערטער דרשות, איך האלט שוין נאכ'ן לערנען משניות, און איך בין נאכאלץ נישט געהאלפן געווארן.

ס'איז מיר אזוי שווער צו גיין דאווענען, און זיכער נישט מיט מנין. ס'איז מיר אזוי שווער צו רעדן און בעטן דעם אייבערשטן. איך קען אפילו נישט בעטן דעם אייבערשטן איך זאל אויפגעבן מיין סמארטפאון, אז איך זאל אויפגעבן מיין שמוץ, ווייל איך ווייס דעם אמת אז איך וויל עס עכט נישט אויפגעבן, איך וויל ליידער יא ליגן און דעם.

איך האף דער ראש ישיבה שליט"א וועט פארשטיין פון צווישן די שורות וואס גייט אריבער אויף מיר, און מיר געבן אן עצה וואס צו טון.

ישר כח

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת ויקהל, כ"ג אדר א', שנת תשע"ט לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר.

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

איך בעט דיר זייער, ווארף אוועק דיין סמארטפאון ווייל דאס וועט דיר נאר חרוב מאכן דיין לעבן; אז מען היט זיך נישט די אויגן און מען קוקט שמוציגע, עקלדיגע און אויסגעלאסענע קליפס וכו' ברענגט דאס אז מען זאל פארלירן די אמונה און דאס יראת שמים - רחמנא לצלן.

וואס זאלן מיר טון אז דער ס"מ האט זיך געטראפן א גרינגע וועג ווי אזוי ער קען גרינגערהייט אראפ ווארפן אידישע קינדער - בחורים און מיידלעך, אין עבירות; אנשטאט דארפן ארבעטן טאג און נאכט זיי צו שלעפן אויף נישט גוטע פלעצער, האט ער זיך היינט געטראפן סאך א גרינגערע וועג. ער רעדט צו דעם בחור ער זאל זיך קויפן א סמארטפאון אדער א טעבלעט וכדומה לזה, אזוי דארף ער שוין נישט גיין אין ערגעץ.

ער זיצט ביי זיך באהאלטן און קוקט אפ אלע שמוץ וואס איז דא אויף דער וועלט רחמנא לצלן. אין אנהייב זעט דאס אויס זייער גוט, עס גלאנצט און עס שמייכלט צום בחור, אבער ווען מען בייסט אריין אין דעם, מען קוקט אפ אלע עבירות, ווערט מען זייער צעקלאפט און צעבראכן, מען וועט פרובירן צו טון אלעס אויף דער וועלט צו ווערן פרייליך, אבער גארנישט קען צוריק פרייליך מאכן וכו' ווען מען האט שוין פוגם געווען בפגם הברית רחמנא לצלן.

בנוגע דאס וואס דו שרייבסט אז דו האסט נישט קיין געפיל צו דאווענען און לערנען; אודאי האסטו נישט קיין געפיל, דער הייליגער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן א): "כִּי כָל הַפּוֹגֵם בַּבְּרִית", ווער עס איז פוגם אין די עבירה פון פגם הברית, "אֵין יְכוֹל לְהִתְפַּלֵּל", קען נישט דאווענען, ער שפירט א ביטערע טעם אינעם דאווענען; דאס דאווענען האט ביי אים א טעם פון "מֵיין מְרִירִין" – ביטערע וואסער. ער וויל נישט קומען אין שול דאווענען, און ווען ער קומט שוין יא אין שול האט ער נישט קיין געדולד אפילו נאר צו עפענען דעם סידור, און ווען ער עפנט שוין דעם סידור קומט אים אן אזוי שווער דאס דאווענען; דאס קומט פון די עבירה פון פגם הברית. די עבירות מאכן אים דיפרעסט און צעבראכן, אזוי ווי דער רבי זאגט דארט ווייטער: "וְהָיָה בְּחִינַת חוֹלְאַת שְׁקוּרִין בְּרַעְכְּנִישׁ, רַחֲמָנָא לְצַלָן, שְׁשׁוּבֵר עֲצָמוֹת שְׁל אָדָם", די עבירה ברענגט די מחלה וואס הייסט 'ברעכעניש' – דער מענטש ווערט צעבראכן אויף שטיק שטיקלעך און ער האט נישט קיין געדולד צו דאווענען.

אז דו וועסט אוועק ווארפן דיין סמארטפאון און אויפהערן צו טון עבירות וועסטו שוין איינמאל האבן א געפיל צו דאווענען, אזוי ווי דער רבי זאגט דארט ווייטער: "וְאֵין יְכוֹל לְטַעַם מְתִיקוֹת בְּתַפִּילָה, אֲלֵא כְּשֶׁתִּקַּן פְּגָם הַבְּרִית", א מענטש קען נישט שפירן א טעם אין דאווענען נאר אז ער פאררעכט זיינע פגמי הברית, ער טוט תשובה און ער היט זיך אפ פון שלעכטס; דעריבער אויב מען איז אפגעהיטן אין קדושה, מען היט זיך די אויגן און די מחשבה דאן איז דאס דאווענען א זיסע זאך, עס שפירט זיך ווי "מִים מְתוּקִים" – זיסע וואסער, מען וויל נאך און נאך דערפון.

דער אייבערשטער זאל דיר געבן שכל זאלסט זוכה זיין צו תשובה שלימה.

...

אפשר ענדערש לערנען ווייניגער, אבער בעסער פארשטיין?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

צום ערשט וויל איך זיך הערצליך באדאנקען פאר אלע חיזוק שיעורים, וואס זענען ממש כמים קרים על נפש עיפה.

כ'וויל פרעגן, אזוי ווי איך לערן ב"ה יעדן טאג גמרא מיט תוספות, איך פארשטיי ב"ה וואס איך לערן, אבער א חבר זאגט מיר אז פון די שיעורים פונעם ראש ישיבה שליט"א זעט מען אז ס'לוינט זיך ענדערש צו לערנען אויפ'ן סדר דרך הלימוד, דאס מיינט צו זאגן בלויז די ווערטער אן פארשטיין, און אויף דעם וועג קען מען ענדיגן גאנץ ש"ס אין א קורצע צייט. איך מיין אבער אז ס'איז בעסער צו לערנען ענדערש ווייניגער, אבער פארשטיין וואס מ'לערנט, אפילו ס'וועט נעמען לענגער ביז'ן ענדיגן אפילו איין מסכתא.

מיר האבן באשלאסן אז מיר וועלן פרעגן דעם ראש ישיבה שליט"א'ס מיינונג איבער דעם.

איך ווארט אויף אן ענטפער, און א גרויסן ישר כח,

אברהם

תשובה :

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת ויקהל, כ"ג אדר א', שנת תשע"ט לפרט קטן

לכבוד אברהם נרו יאיר.

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

דעם 'רבינס סדר דרך הלימוד' איז א דרך הלימוד פאר יעדן איינעם - מקטן ועד גדול, פונעם שוואכסטן קאפ ביזן טיפסטן קאפ. ממה נפשך - דער וואס פארשטייט לערנען, פאר אים זאגט דער רבי (שיחות הר"ן, סימן עו): "רַק יִרְאֶה לְהִבִּין הַדָּבָר בְּפִשְׁטוּת בְּמִקְוֹמוֹ. וְאִם לְפַעְמִים אֵינוֹ יְכוֹל לְהִבִּין דָּבָר אֶחָד, אֶל יַעֲמֵד הַרְבֵּה שָׁם וַיִּנְיחַ אוֹתוֹ הָעֵינָן וַיִּלְמַד יוֹתֵר לְהֵלֵךְ", און פאר דעם וואס ווייסט גארנישט - ניטאמאל די פירוש המילות - פאר אים זאגט דער רבי (שם): "שָׂאִין צְרִיכִין בְּלִמּוּד, רַק הָאֲמִירָה לְבָד; לוֹמַר הַדְּבָרִים כְּסֻדָּר, וּמְמִילָא יְבִין".

דער רבי וויל איין זאך: "מען זאל נישט אויפהערן לערנען, צוליב דעם וואס מען וויל בעסער לערנען"; דעריבער בעט איך דיר זייער זאלסט ווייטער אנהאלטן מיט דיין שיעור בגמרא רש"י תוספות, חוץ מזה זאלסטו זיך מאכן שיעורים בכל התורה כולה, אז דו פארשטייסט איז גוט און אז נישט איז ווייטער גוט. שלמה המלך זאגט (קהלת ז, יח): "טוֹב אֲשֶׁר תִּאָחַז בְּזֶה, וְגַם מִזֶּה אֶל תִּנַּח אֶת יָדְךָ כִּי יֵרָא אֱלֹהִים יֵצֵא אֶת פְּלִם"; עס איז דא צייט פאר ביידע, סיי פאר לערנען שנעל און סיי פאר לערנען בעיון, אדרבה - זע צו לערנען ווייטער דינע שיעורים גמרא תוספות וכו', אזוי ווי דער רבי זאגט (שיחות הר"ן,

שם): "גַּם צְרִיכִין לְלַמֵּד אֵיזָה שְׁעוֹר בְּיוֹם, בְּקֶצֶת עֵיוֹן", א מענטש זאל אויך האבן א שיעור צו לערנען אביסל בעיון יעדן טאג.

אויך זאלסטו לערנען אסאך פרקים משניות און אסאך דפים גמרא - אפילו אן פארשטיין, און במשך הימים וועסטו זוכה זיין צו שפירן א טעם אין די הייליגע תורה, דיין קאפ וועט זיך דיר עפענען און דו וועסט פארשטיין אלעס וואס דו לערנסט.

וואס זאל איך דיר זאגן טייערער ברודער, אז דו וועסט אנעמען דעם רבינ'ס "סדר דרך הלימוד" וועסטו זוכה זיין צו מטייל זיין בכל התורה כולה און דו וועסט האבן אנגעפולטע טעג; יעדן טאג וועט דיר זיין אנגעפולט מיט תורה און צום סוף וועסטו זוכה זיין צו פארשטיין נאך מער ווי די וואס לאכן אפ פונעם סדר דרך הלימוד וכו'.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~